

JOURNALISTI

5

2015

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
91. vuosikerta 9.4.2015

Terveysdeksi

Päätoimittaja Marja
Aarnipuro oivalsi, keitä
terveystieto kiinnostaa.

tässä lehdessä

◉ Toimittaja Maria Pettersson vaihtaa vapaa-ajallaan roolia. **34**

KUVA: KAI WIDELL

◉ Otavamedian korvaustuomio mietityttää Kuluttaja-lehden päätoimittajaa Mervi Itkosta. "On huolestuttavaa, jos homma menee käräjäoikeuteksi."

6

◉ Joukkorahoitteinen De Correspondent-verkkajulkaisu ei aio julkaista ilmoituksia, koska ne voivat ohjata käsitystä siitä, mikä on kiinnostavaa.

18

poimuri

Harva lukee juttua otsikkoa pitemmälle ja vielä harvempi alkaa tutkia sivuston taustoja. Kun otsikko tuohduttaa tarpeeksi, myös tavallisesti kriittisesti ajatteleva kansalainen saattaa mennä ansaan ja jakaa linkin ystävilleen, jotka taas jakavat sitä ystävilleen. Feikkisivustojen tuottoisa bisnesmalli perustuu tähän.

Johanna Vehkoo Ylen Kuningaskuluttajan Valheenpaljastaja-blogissa 23. maaliskuuta

"Faktat pilaavat usein mehevät uutiset". Näin me toimittajat usein pilailimme. Valeuutisviejien valettoimittajat eivät välitä faktoista.

Jat eivät välitä faktoista.

Verkkotuottaja Eero Leppänen
Lapin Kansassa 26. maaliskuuta

Jos jutut ovat hyvin luettuja, ongelmaksi riittää se, että yksi kymmenestä uskoo. Meillä löytyy suuri joukko viestivälikäsiä.

Yliääkäri Hannu Lauerma
Kalevassa 30. maaliskuuta

Huolellinen lähdekritiikki onkin hyvän journalismin elinehto. Asioiden tarkistaminen ainakin kahdesta toisistaan riippumattomasta lähteestä on ikiaikainen ammattitoimittajien periaate.

Vaikka yleisön odotukset nopeasta verkkouutisoinnista ovat tehneet uutiskilpailusta sekuntipeliä, useimmat lukijat arvostavat edelleen ennen muuta tiedon luotettavuutta.

Keskisuomalaisen pääkirjoitus
26. maaliskuuta

Olen aina ollut kiivas sananvapauden puolustaja, ja olen edelleen. Mutta mikään sananvapauskäsitys ei puolusta tahallista väärin tietojen levittämistä.

Tutkija ja kolumnisti Iivi Anna Masso
Suomen Kuvalehdessä 27. maaliskuuta

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
91. vuosikerta 9. 4. 2015

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Markku Lappalainen 040 586 0613

TOIMITUSSIIHTEERI/REDAKTIONS-
SEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT/REPORTRÄR
Nina Erho 050 379 8155
Marja Honkonen 050 379 9108

ULKOASU/LAYOUT
Heli Saarela 050 528 5001

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
YAP tilaajapalvelu 0303 9778
tilaajapalvelu@yap.fi

PAINO/TRYCKERI
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
(09) 6122 330, faksi (09) 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi
www.journalisti.fi

KANNEN KUVA: MEERI UTTI

*Journalisti vaalii
laadukasta journalismia,
sananvapautta ja
alan parhaita perinteitä.
Journalisti tarkastelee
kriittisesti media-alaa
ja sen ilmiöitä.*

MARKKU LAPPALAINEN markku.lappalainen@journalistiliitto.fi

Mitä sopii kertoa?

Helsingin Tapanilassa maaliskuussa tapahtuneen nuoren naisen joukkoraiskauksen uutisointi on nostattanut toimittajien ammattietiikkaa koskevan verkkokuuhunnan. Pääväite on: media salaa tietoa ja suojelee ulkomaalaistaustaisia rikoksentehtäjiä. Monella on myös resepti vaivaan: tekijöistä on kerrottava kaikki, nimiä ja etnistä taustaa myöten – kernaasti vielä kuvan kanssa.

Keskustelua käydään pääasiassa internetissä. Karskeimmat puheenvuorot on kirjoitettu sivustoille, joilla lietsotaan laajemminkin pahaa mieltä avoimuuteen ja sananvapautteen vedoten. Erimielisyyttä ei juuri näy näillä sivustoilla.

Kun samanmieliset heiluttavat sanan säilää ilman asiallista vastavoimaa, syntyy helposti mielikuva, että kaikkihan näin ajattelevat. Mutta asia ei ole niin yksinkertainen kuin kovimman huudon perusteella voisi kuvitella. Kaikki mikä on

periaatteessa julkista, ei aina ole julkaistavissa. Toimittajan on aina punnittava, mitä kerrotaan ja mitä ei kerrota. Näissä valintatilanteissa tukeudutaan muun muassa *Journalistin ohjeisiin*.

”Kaikki mikä on periaatteessa julkista, ei aina ole julkaistavissa.”

Tapanilan tapauksessa perinteinen media jätti lähes poikkeuksetta kertomatta rikoksesta epäiltyjen etnisen taustan. Toimittajien ammattieettisen ohjeiston mukaan syntyperää, kansallisuutta tai muuta ominaisuutta ei saa nostaa esille asiaankuulumattomasti tai halventavasti (JO 26). Tapanilan teosta epäillyt saatiin kiinni, ja he joutuvat oikeudessa vastamaan teostaan.

Yksittäisellä rikostapauksella

ei sovi leimata kokonaista kansanryhmää, mihin rikoksesta epäiltyjen etnisen taustan korostaminen olisi voinut johtaa. Uutinen ei saa johtaa siihen, että seurauksista joutuvat kärsimään syyttömät, muut samaan kansanryhmään kuuluvat.

Julkisen sanan neuvosto on tähän aiheeseen liittyneissä ratkaisuisaan todennut, että etnisen taustan kertominen poliisiuutisessa on perusteltua, jos tieto auttaa rikoksen tutkinnassa ja selvittelyssä tai jos sillä on olennaista merkitystä uutisen taustoittamisen kannalta. Tämä *Journalistin ohjeiden* kohta on tarkoitettu nimenomaan vähemmistöjen suojaksi.

Keskustelu rikosuutisten sisällöstä ja journalistien ammattietiikasta on paikallaan. Kovin päättömästi ei kuitenkaan kannata ryhtyä sääntäilemään, vaikka joku äänekäs joukko omalla foorumillaan vaatii muutosta. Vika ei välttämättä ole eettisissä ohjeissa, jos joku pahoittaa mielensä niiden noudattamisesta.

Rakenteet mietintään

Journalistiliiton järjestö rakenne hakee vertaansa. Vuosikymmenien saatossa toimittajien ammattikunnan yhdistysten verkostosta on kehkeytnyt liitto, joka koostuu erilaisista alueellisista ja valtakunnallisista järjestöistä. Sanomalehtitaustaisella medialla on omat järjestönsä, samoin aikakauslehtiväellä, freelancereilla sekä radio- ja televisiotoimittajilla. Mukaan on tullut uusia jäsenryhmiä, joille on haettu sija organisaatiosta.

Kaiken tämän sateenvarjona on liitto valtuustoineen, hallituksineen, toimistoineen.

Voisiko työn järjestää toisin? Sitä on kysytty monta kertaa vuosikymmenien saatossa, ja kysytään taas. Liiton yhdistyspäivillä Hämeenlinnassa maaliskuun lopulla asiaa puitiin pitkään. Se on hyvä alku pitkälle prosessille. Liiton hallitus on asettanut pohdintaa organisoimaan ja tukemaan erityisen valiokunnan. Tavoitekin on hyvä: parantaa jäsenpalvelua.

KASVO

HARRI NYKÄNEN

● Tunnetaan Raid-kirjasarjasta, jonka pohjalta on valmistunut televisiosarja ja elokuva.

● Ensi syksynä ilmestyy kirja ”Likainen Harri – 20 vuotta Erkon renkinä”, joka on muistelmateos Nykäsen rikostoimittajan vuosista Helsingin Sanomissa.

● Työskenteli Helsingin Sanomissa rikostoimittajana vuoteen 2001.

Kiltteys kuriin

Esimestä ei pidä uskoa ihan kaikessa, sanoo kirjailija Harri Nykänen.

VERA MIETTINEN, TEKSTI • AINO HUOVIO, KUVA

On vuosi 1993. Rikostoimittaja **Harri Nykäsellä** on käsissään skuuppi, mutta *Helsingin Sanomien* päätoimittajan **Janne Virkkusen** mielestä jutulla ei ole julkaisu-arvoa.

Nykänen ei halua antaa periksi. Hän pirauttaa kilpailijalle, *Ilta-Sanomien* päätoimittajalle **Vesa-Pekka Koljoselle**.

"Koljonen kiinnostui jutusta. Hän halusi kuitenkin lojaalisuuden vuoksi ilmoittaa asiasta Virkkuselle. Ei mennyt kauaa, niin Virkkunen heilutteli työsopimustani ja sanoi, että uutisen luovuttaminen kilpailijalle voisi olla irtisanomisperuste."

Nykänen sai varoituksen, mutta uutinen julkaistiin *Hesarissa*.

NYKÄNEN ON JO VUOSIA elättänyt itsensä vapaana kirjailijana. Silti hän seuraa rikosuutisointia jokseenkin aktiivisemmin ja kriittisemmin kuin tavallinen kuluttaja. Huumepoliisi **Jari Aarnion** ja **Anneli Auerin** oikeuskäsittelyistä kertovat jutut ovat viime vuosina pitäneet huolen siitä, että luettavaa ja katsottavaa riittää.

"Olen kiinnittänyt huomiota toimittajien kahtiajakoon. Toiset kirjoittavat syytetyn puolesta ja toiset vastaan."

Mutta kiltteys on Nykäsen mielestä toimittajien perisynti. Esimestä ei saa kuunnella liian tarkkaan.

"Julkaiseminen pitäisi olla toimittajan päämääränä, mutta esimiehelle se voi olla iso riski. Journalistin täytyy uskaltaa pistää vastaan, jos päätoimittaja on liian varovainen. Moni juttu jää penkomatta, jos asia jätetään ensimmäiseen koukkuun."

SAMANLAINEN PÄÄTTÄVÄISYYS koskee Nykäsen mielestä myös taustatyötä.

"Kuinka paljon esimerkiksi Auer-uutisoinnissa toimittajat ovat käyttäneet itse hankittuja tietoja? Ettei aina tuijotettaisi pelkkiä pöytäkirjoja. Ehkä penkomista ei vaan osata tai siihen ei ole tarpeeksi aikaa."

Taustatyössä lähteet ovat elintärkeitä. Sen takia Nykäsen mielestä rikostoimittajien on pidettävä myös tiedonantajien puolia rohkeasti, oli esimiehen kanta mikä tahansa.

"Jos olisin itse joskus kärehtellyt lähteitä, muutama rosvo olisi menettänyt henkensä ja moni virkamies työnsä."

"Jos olisin itse joskus kärehtellyt lähteitä, muutama rosvo olisi menettänyt henkensä ja moni virkamies työnsä."

Nykäsen verkosto on ollut harvinaisen laaja, varsinkin rosvojen suhteen. Hänelle soitettiin jopa keskellä yöllä ja vinkattiin huumeätköistä. Luottamussuhteiden ylläpito vaati viitseliäisyyttä – sekä rutkasti euroja. Nykänen oli 1980-luvulla yksi niistä harvoista toimittajista, jotka suostuivat maksamaan vinkeistä. Nykyisin niistä maksetaan entistä varovaisemmin.

"Olen antanut rosvoille tuhansia euroja, myös omista rahoistani. Kerran neuvottelin vakuutusyhtiöltä 30 000 markan palkkion lähteelle, joka kertoi ratkaisevia tietoja miljoonien arvoisesta asuntomurrosta." •

TESTIKIISTA

● Otavamedia on tuomittu maksamaan Laattapisteelle 587 492,30 euroa korvauksia. TM Rakennusmaailma julkaisi 2010 testin, jossa Laattapisteeseen vesieristys ei pitänyt vettä. Maahantuoja piti testiä virheellisenä. Toimitus perusteli sitä kuluttajan näkökulmalla. Testi toistettiin kahdesti. Kolmas testi tehtiin tarkemmilla ohjeilla. Siinä eriste toimi. Juttu oikaistiin.

Hidasta hommaa. Yhden testin valmistamiseen voi mennä puolikin vuotta, kerovat Kuluttajan testauspäällikkö Teemu Sysioja ja päätoimittaja Mervi Itkonen.

Tuloksista käräjäointi mietityttää testaajia

MARJA HONKONEN, TEKSTI • HELI SAARELA, KUVA

Otavamedian vesieristetestistä saamaa korvaustuomiota on luettu tarkkaan myös Kuluttaja-lehdessä. "On kaikkien kannalta huolestuttavaa, jos homma menee käräjäoikeudeksi", lehden päätoimittaja Mervi Itkonen pohtii.

Vuodessa noin 500 tuotetta arvioivan Kuluttaja-lehden testit eivät aina ole valmistajille mieluista luettavaa.

Jos tuote ei sovellu käyttötarkoitukseensa eikä sitä kannata ostaa, se kerrotaan suoraan.

"Korvausvaatimuksilla on uhkailtu, mutta harvinaista se on", päätoimittaja Mervi Itkonen kertoo.

Oikeusteitse vahingonkorvauksia on haettu Suomessa vain muutamia kertoja, muun muassa Avun puolueellisesta lastenvaunutestistä vuodelta 1986 ja pitseriaa haikkuneesta Ilta-Sanomien pakinasta 2001. Ensin mainitusta maksettiin korvauksia, jälkimmäisestä ei.

Maaliskuussa Helsingin käräjäoikeus antoi harhaanjohtavaksi katsomastaan TM Rakennusmaailman vesieristetestistä Otavamedialle

liki 600 000 euron laskun. Oikeudessa riideltiin muun muassa siitä, tehtiinkö testi oikein ja esiteltiinkö tulokset reilulla tavalla.

Tuomiota on luettu tarkkaan myös Kuluttajan toimituksessa.

"Jos lehdet eivät tekisi testejä, niitä tekisivät vain yritykset itse. Ne testaavat mitä tahtovat ja julkaisevat tulokset silloin, kun ne miellyttävät. On kaikkien kannalta huolestuttavaa, jos homma menee käräjäoikeudeksi", Itkonen pohtii.

OTAVAMEDIAN TAPAUKSEN käsittely jatkuu hovioikeudessa. Toimitusjohtaja Pekka Harju ei halua kommentoida tapausta tässä vaiheessa.

Journalistiliiton lakimiehen Jussi Salokankaan mukaan tuomio on omiaan rajaamaan juttujen näkökulmaa, sillä korvaussumma voi säilyttää lehdet noudattamaan valmistajien toiveita.

"Käräjäoikeus menee liian pitkälle määrittämällä linjaa, millaisia juttuja saa tehdä", Salokangas sanoo.

Yritysten odotetaan kestävän rankkaakin arvostelua.

Helsingin yliopiston viestintä-

oikeuden professori Päivi Korpi-saari ei halua ottaa kantaa tuomioon, muttei usko sen synnyttävän korvausvaatimusten tulvaa.

"Oikeudenkäyntikulut ovat suuria, joten on iso riski lähteä vaatimaan korvauksia", hän toteaa.

Puhtaita varallisuusvahinkoja eli esimerkiksi saamatta jääneitä voitoja korvataan vain erittäin painavista syistä, Korpisaari muistuttaa. Laki ei näitä syitä erottele, ja siksi aikaisempi oikeuskäytäntö on pitänyt kynnyksen korkealla.

Korvattavaksi voi tulla myös markkinointikuluja. Korvauksen tarkoitus on "korjata" tilanne tilalle, jolla se olisi ilman vahinkoa.

KULUTTAJASSA LUOTETAAN, että lehden nykyinen testausprosessi kestää kriittisen tarkastelun. Testit tehdään yhteistyössä muiden maiden kuluttajalehtien kanssa, ja tuotteita arvioidaan yleensä sekä eri standardien mukaan että kuluttajanäkökulmasta. Esimerkiksi kokkeveitsitestissä veitset konepestiin 25 kertaa, vaikka valmistajat eivät konepesua suosittele. Koko-

naisarvosanaan pesun jäljet eivät vaikuttaneet.

"Siinä simuloitiin tavallista käyttöä, mutta oltiin reiluja", Itkonen sanoo.

Kuluttaja myös kirjoittaa auki testin näkökulman. Jos arvio perustuu tuoteselosteisiin tai kuluttajaraatiin, se julkaistaan vertailuna.

Editointikulttuuri on tekijöiden mukaan lehdessä "fanaattinen". Tulokset tarkastavat laboratorion lisäksi kansainvälinen yhteyshenkilö, oma testausasiantuntija ja toimitus.

"Valmistajille lähetetään oman tuotteen teknisiä mittaustuloksia ennen julkaisua. Jos niissä on jotain mätää, he voivat alähtää", testauspäällikkö Teemu Sysioja sanoo.

Testijutun tekemiseen Itkosella ja Sysiojalla on kolme neuvoa: Kerro, miten testi on tehty. Vertaile vain keskenään vertailukelpoisia tuotteita. Ja jos käytät ulkopuolista asiantuntijaa, varmista hänen puolueettomuutensa.

"Oikeat käyttäjäkokemukset ovat arvokkaita. Niitä ei pidä piilotella, mutta testin tekotapa on kerrottava selkeästi", Sysioja sanoo. ●

JOHANNA VEHKOO

painokoneetseis@gmail.com
KIRJOITTAJA ON PARHAILLAAN
YHDYSVALLOISSA TUTKIMASSA
FAKTANTARKISTUSTA JOURNALIS-
MISSA.

Klikkien valtakausi on ohi

Oletteko huomanneet, että elämme nyt laadun vuotta 2015?

Ymmärrän, jos Suomesta katsottuna tämä laadun vuoden alkaminen on mennyt ohi. Ensimmäisen kvartaalin aikana on puhjennut kiivas keskustelu varsin laaduttomasta verkkosivustosta, sen korkeista kävijämääristä ja automaattisen Google-mainonnan tuomista tuloista. Kun vihasivusto nimeltä *Mitä vittua?!!* nousee maan puhutuimmaksi mediailmäksi, tulevaisuus ei näytä järin lupaavalta.

MUTTA KOSKA SUOMI on aina joku- sen vuoden digimedian trendejä jäljessä ja koska kaikki Amerikan- kotkotukset tulevat lopulta Suomeen, voin kertoa ilouutisen: *MV:n* malli perustuu automatisoituun bannerimainontaan, ja se on tuomittu romahtamaan.

Tuohtumuksesta ja some-raivos- ta elävä mediabisnes sai sekin alkunsa Yhdysvalloista, sen kovaäänisestä oikeistomediasta. Pelottelu ja provosointi voi toki levitä Facebookissa, mutta mainostajat eivät lopulta halua esiintyä sen kyljessä.

Verkkomainonta on sulautumassa yhä kiinteämmäksi osaksi mediasisältöjä. Jos sivustolla on maine vihanlietsojana tai tyhjänpäiväisenä klikkien kalastelijana, se ei houkuta nykyaikaista ilmoittajaa.

JOPA KLIKKIMETSÄSTYKSEN pioneiri Gawker Media vannoo nyt laadun nimeen. Gawkerin perustaja **Nick Denton** moitti hiljattain firmaansa siitä, ettei se tehnyt yhtäkään merkittävää juttua **Edward Snowdenista** ja NSA:n valvonnasta. Tammi- kuussa Gawker poisti klikkauksia reaaliaikaisesti laskevat näytöt toimituksen seinältä ja lakkasi maksa-

masta bonuksia suosituimpien juttujen kirjoittajille.

Dentonin laatupuheen taustalla ei silti välttämättä ole rakkaus vah- tikoirajournalismiin, vaan se, että Gawker saa yhä suuremman osan tuloistaan ohjaamalla lukijoita suoraan jutuista markkinapaikoille, kuten Amazoniin.

"25 SYYYTÄ RAKASTAA SUOMEA" -tyyppisistä listausjutuista tunnettu Buzzfeed on viime aikoina palkannut kovan luokan toimittajia tekemään pitkä ja perusteellista tutkivaa journalismia.

Buzzfeed ei myy lainkaan bannerimainoksia. Se toimii uudenaikaisena mainostoimistona, joka tuottaa brändeille Buzzfeed-tyylisiä sisältöjä. Toisin sanoen Buzzfeed ei myy mainostajille lukijoitaan, kuten perinteinen media, vaan omaa osaamistaan. Ja Buzzfeed osaa luoda sisältöjä, joita nuoret haluavat kuluttaa internetissä juuri nyt. (He muuten haluavat lukea tutkivaa journalismia, vaikka tykkäävät kisakuvista.)

Me perinteisen median kasvatit saamme ihan rauhassa kammok- sua advertoriaaleja (niitä on vaikea erottaa journalismista!). Sillä välin Buzzfeed laajentaa niiden turvin taas muutama uuteen maahan.

Nuorille lukijoille suunnattu Vice Media luottaa sekin natiivimainontaan. Sillä on yli sata toimittajaa 34 eri maassa ja se tuottaa dokumenttisarjoja muun muassa Venezuelan poliittisesta tilanteesta.

DIGINATIIVI MEDIA on kasvamassa aikuiseksi. Laatu alkaa olla hyvää bisnestä, kun tulot eivät enää ole riippuvaisia vain mainosnäyttöjen määrästä. Myös mainostajille voi myydä laatua, jos sitä kerran osaa tehdä. ●

Lisää askelia. Marja Aarnipuro kannustaa lukijoita liikkeelle kirjoittamalla kävelyn hyödyistä ja omista keinoistaan lisätä sitä.

Terveys on vielä apaja

Marja Aarnipuro ja Riitta Korhonen uskovat tietävänsä, ketkä himoitsevat painettua terveystietoa. Lehtitulokkaat *Apu Terveys* ja *ET Terveys* kilpailevat yli viisikymppisistä lukijoista.

NINA ERHO, TEKSTI • MEERI UTTI, KUVAT

”

Olen lukenut lääkäripalstoja pienestä asti”, sanoo *Avun* ja *Apu Terveiden* päätoimittaja **Marja Aarnipuro**, 54.

Juoksuharrastus 2000-luvun alussa teki hänestä terveys- ja hyvinvointijournalistin. Kun *Apuun* osittain sen peruja ideoitiin maratonkoulu, silloinen toimituspäällikkö perehtyi tosissaan kehon toimintaan. Juttusarjan päätteeksi hän juoksi Tukholman maratonin.

Avusta Aarnipuro siirtyi *Kauneuden & Terveiden* päätoimittajaksi, ja vuoden ajan hän työskenteli myös *Jaden* päätoimittajana.

”Sitten tuli rintasyöpä vuonna 2009. Hoitojen välissä tein *Koko Perheen Terveyttä*, joka ilmestyi kerran vuodessa.”

Syövästä Aarnipuro kirjoitti kaksi kirjaa. Tietomäärä lisääntyi, ja sairastaessahan verkostoituu lääkärin kanssa, hän sanoo puoliksi mustana vitsinä. Saira-

lomien jälkeen pitkän linjan a-lehteläinen palasi *Apuun* ja toi tullessaan paljon lisää terveysasiaa.

”Lukijat tykkäsivät siitä ihan hirveästi ja halusivat koko ajan lisää. *Apu Terveys* tehtiin siihen tarpeeseen, ja se puraisi heti kovaa.”

YLI VIISI KYMPPISILLE suunnattu *Apu Terveys* alkoi ilmestyä säännöllisesti viime vuoden alussa. Kesäkuussa Sanoma lanseerasi kilpailijan, jonka syntytarina on vähemmän henkilökohtainen.

ET-lehti teetti vuonna 2013 Kansallisen Senioritutkimuksen selvittääkseen tarkemmin, mitä sen lukijat ajattelevat ja miten lehteä kannattaisi kehittää. Tulos oli, että nykyiset yli 55-vuotiaat haluavat ennen muuta pysyä terveisinä. Heidän elämänsä on täynnä kaikkea kivaa, josta he haluavat nauttia hyväkuntoisina.

99

Toimittajan tärkein tehtävä on olla suhteellisuudentajuinen, ja ikä auttaa myös siinä.

Riitta Korhonen

ET-lehti on aina kirjoittanut terveydestä, mutta lisää tilaa aiheelle ei ollut tarjota. Niin alettiin rakentaa *ET Terveyttä*, sanoo päätoimittaja **Riitta Korhonen**, 60.

”Tiesimme, että terveysgenressä on tunkua, mutta *ET-lehti* on vahva iso brändi. Kyllä meidän kannattaa pitää puolemme siellä.”

AARNIPURO JA KORHONEN saavat lehden perustamisen kuulostamaan suoraviivaiselta mutta myöntävät, ettei niitä ”tosta vaan lähdetä tekemään”. Uusi printti on iso satsaus ja nykyään todellinen riski.

Kansallisen Mediatutkimuksen mukaan painettujen aikakauslehtien lukeminen vähenee. TNS Gallupin mukaan mediamainonta väheni aikakauslehdissä vuonna 2013 edellisvuoteen verrattuna 16,8 prosenttia ja vuonna 2014 edellisvuoteen verrattuna 15,3 prosenttia.

Viime vuosina aikuisten lehtitulokasta on lopetettu *Jade*, *Sara*, *Iiris* ja *Evita*. Media Audit Finlandin levikkilistojen mukaan melkein kaikki terveys- ja hyvinvointilehdet ovat vuodesta 2006 menettäneet tuhansia, jotkut jopa kymmeniä tuhansia ostajia ja tilaajia.

A-lehdet testasi markkinaa ja haki konseptia *Koko Perheen Terveiden* ja *Apu Terveiden* yksittäisillä numeroilla. Silti journalismin pitää aina olla laskelmia edellä, Aarnipuro sanoo.

”Meidän tehtävämme on keksiä uudet asiat, joita lukijoille tarjotaan. Tutkimalla saadaan tietää, osuttiinko oikeaan.”

AARNIPURON MIELESTÄ lukijan pitää saada terveyslehdessä ennen muuta hyötyä. *Apu Terveudessa* se tarkoittaa tietoja ja neuvoja ikävaiheeseen, jossa ”väistämättömiä vaijoja” alkaa tulla.

Korhosen mielestä *ET Terveiden* kaltaisen lehden pitää menestyäkseen löytää asiat, jotka yhdistävät tietyssä elämänvaiheessa olevia. Siinä missä vauvalehtien lukijoita yhdistää vauvan saaminen, pääl-

le viisikymppinen alkaa miettiä, mitä tapahtuu, kun tipahdan työterveyshuol- lon piiristä. Millaisia ratkaisuja pitäisi tehdä, jotta jaksaa eläkkeellä?

Korhonen arvioi, että lehden lukijoiden piirissä tapahtuu samoja asenne- muutoksia kuin koko yhteiskunnassa. Ihmiset eivät enää halua uhrautua, he haluavat miettiä omaa hyvinvointiaan. Väärä luulo sen sijaan on, että kaikki tietyn ikäiset olisivat samanlaisia.

”Myös yli viisikymppisissä on joitakin asioita hullun lailla tekeviä ja toisia, jotka eivät tee niitä ollenkaan. Jos et ole aiemmin kutonut, et muutu kutojaksi seiskavitosena tai jos olet ollut rokkari, voit olla sitä vielä kahdeksankymppisenä.”

LEHTIEN AIHEPIIRI ja kohderyhmä yhtenevät, mutta toteutukset ovat kuin yö ja päivä. *ET Terveydellä* on yleensä kannessaan julkkis. Sen sisältö on värikästä ja palasteltua, ja paperi on ekohenkisen karhea.

”Lehti on suunniteltu ponnistamaan emostaan ja tukemaan sitä, mutta sillä on oltava omakin elämä ja mahdollisuus kehittyä isoksi terveyslehdiksi”, Korhonen sanoo.

Marja Aarnipuron mielestä *ET Terveys* on naistenlehti, kuten muutkin kilpailijat, koska se sisältää myös pehmeitä aiheita ja lifestyleä. Sellaisen hän ei usko viehättävän miehiä, joita *Apu Terveys* haluaa tietoisesti houkutella.

Apu Terveiden kannessa on tavallinen pariskunta. Sen sisältö on tietokirjamaisesti taitettua kovaa asiaa sairaudesta ja terveydestä virallisen lääketieteen linjal- la. Linja valittiin, jotta erotuttaisiin kilpailijoista, mutta sen takana on myös Aarnipuron oma historia.

”Eihän terveystieto ole mustavalkoista, vaan reuna-alueiltakin tulee koko ajan uutta. Mutta minut on lääketiede parantanut, ja luotan siihen tosi vahvasti.”

Aarnipuroa ahdistaa, että nykyinen terveyskeskustelu kyseenalaistaa virallista

Yksilö ja yhteiskunta. Riitta Korhonen uskoo hyviin tarinoihin, mutta haluaa ET Terveys kysyvän myös isoja kysymyksiä terveydestä ja rahasta.

tietoa ja auktoriteetteja: on rasvasotaa ja väittelyä D-vitamiinista, rokotuksista, statiineista ja kilpirauhaslääkityksestä. Hän pelkää sen olevan vaarallista, jos ihmisillä ei ole riittävästi lukutaitoa erottaa ”hömppää ja huuhaata”.

Riitta Korhosen ET Terveys on koululääketieteeseen kallellaan mutta voi myös kirjoittaa vaikka enkeliparannuksista, jos ne ovat journalistisesti kiinnostavia.

”Esittelemme erilaisia hyvinvoinnin keinoja, mutta emme lähde julistamaan asioiden puolesta tai ota lääkärin ja päätäjän roolia.”

KASVISVOITTOINEN RUOKAVALIO, tupakan ja alkoholin välttäminen sekä riittävä uni ja liikunta ovat Apu Terveys viestin perustaa. Syyllistämistä lukijat eivät tykkää, mutta lempeää painostusta voi harjoittaa. Aarnipuro ei enää juokse maratoneja mutta kävelee paljon ja hehkuttaa sitä pääkirjoituksissaan.

”Ikuista terveyttä ja elämää ei ole, mutta pyrimme siihen, että ihmiset pysyisivät voimissaan ja heillä olisi hyvää elämää.”

Luotettavuutta korostaakseen Aarnipuro halusi koota Apu Terveydelle toimintaneuvoston lääkäreistä ja väittää saa-

neensa sen myös antamaan uusinta tietoa, vinkkejä haastateltavista ja palautetta lehdestä. Varsinaista toimitusta lehdeillä ei ole, vaan jutut tehdään freelancevoimin. Miksi?

”Koska Avulla ei ole yhtään terveystoimittajaa ja haluamme, että kirjoittajat ovat aiheeseen erikoistuneita ammattilaisia. Heillä riittää tietämystä, kykyä löytää uusia näkökulmia ja kontakteja, joiden kautta löytyy keissejä.”

ET Terveyttä tekee ensisijaisesti ET-lehden toimitus, jonka kasvavassa koossa Korhonen näkee

Terveys- ja hyvinvointilehdet

ET Terveys

- Sanoma Media Finland Oy
- levikki: 31 700 (yhtiön oma tieto)

Apu Terveys

- A-lehdet Oy
- levikki: 37 559 (LT 2014)
- lukijamäärä: 96 000 (KMT 2014)

Hyvä Terveys

- Sanoma Media Finland Oy
- levikki: 116 330 (LT 2014)
- lukijamäärä: 412 000 (KMT 2014)

Kauneus & Terveys

- A-lehdet Oy
- levikki: 61 946 (LT 2014)
- lukijamäärä: 278 000 (KMT 2014)

(Me Naiset) Sport

- Sanoma Media Finland Oy
- levikki: 33 999 (LT 2014)
- lukijamäärä: 98 000 (KMT 2014)

Voi hyvin

- A-lehdet Oy
- levikki: 44 361 (LT 2014)
- lukijamäärä: 177 000 (KMT 2014)

Fit

- Aller Media Oy
- levikki: 39 135 (LT 2013)
- lukijamäärä: 94 000 (KMT 2014)

Kotilääkäri

- Otavamedia Oy
- levikki: 25 267 (LT 2014)
- lukijamäärä: 94 000 (KMT 2014)

Kunto Plus

- Bonnier Publications
- levikki: 20 279 (LT 2014)
- lukijamäärä: 93 000 (KMT 2014)

• Suomen suurin terveystelehti on sekä levikin että lukijamäärän perusteella Sanoman Hyvä Terveys. Toista ja kolmatta sijaa pitävät A-lehtien Kauneus & Terveys ja Voi hyvin.

• Lukijoista kisaavat lähes samoilla luvuilla Apu Terveys, Fit, Kotilääkäri, Kunto Plus ja Sport, jonka Sanoma irrotti Me Naiset -brändistä jälleen itsenäiseksi tänä keväänä. Yli 120-vuotias Kotilääkäri kuuluu Otavamedialla Seuran lehtiperheeseen.

• Aller Media tiedotti maaliskuussa luopuvansa aikakauslehtien levikintarkastuksesta ja keskittyvänsä voimakkaammin digitaaliseen.

Journalismin pitää aina olla laskelmia edellä. Meidän tehtävämme on keksiä uudet asiat, joita lukijoille tarjotaan.

Marja Aarnipuro

yhtiön uskon kohderyhmään. Lehdissä ei julkaista samoja juttuja, mutta yhden keikalta saa mieluusti ammentaa toiseenkin pätkän. Ääneltään *ET Terveys* on salliva.

"Emme anna 'nyt tästä kuntoon' -neuvoja emmekä viesti, että jumpatkaa, jotta pysytte hyvännäköisinä. Ei 55-vuotiaiden tarvitse näyttää kolmekymppisiltä, eivätkä he voi sitä tehdä. ET-lehti-
en perusajatus on, että ihmisen pitää olla sellainen kuin on."

ET TERVEYS SATSAA vertaistukeen ja selviytymistarinoihin, joista emolehden lukijat tutkitusti pitävät. Terveysaiheisen lehden pitää kirjoittaa terveydestä ja sairaudesta, mutta alan uutiset kerrotaan ihmisten tarinoiden kautta, Korhonen sanoo. Silti hän haluaa lehden erottuvan myös yhteiskunnallisena keskustelijana.

Kun *ET Terveys* käsittelee vanhustenhoidon rakennemuutosta, se ei luennoi vaan kysyy: *Kuka meitä hoitaa?* "Meihin" kuuluu ja samastuu myös Korhonen itse. Hänestä toimittajan tärkein tehtävä on olla suhteellisuudentajuinen, ja ikä auttaa myös siinä.

"Mielestäni pystyn aika tervehdysmieliseen näitä asioita. Terveystyössä jos missä suhteellisuudentajun voi menettää, koska tarjolla on sata sairautta ja niihin sata toimenpidettä. Siitä kirjoittaessa ei saa höyrähtää vaan pitää olla kriittinen ja analysoida."

Korhonen on työskennellyt *Pirkan* päätoimittajana, *Talouselämän* toimittajana ja toimituspäällikkönä sekä Talentum Median kehityspäällikkönä. Terveystyötäkin hän pitää pitkälti rahakysymyksenä. *ET Terveystyössä* näkökulman pitää olla esillä myös siksi, että lukijat ovat "tarkan markkan väkeä".

VAUVAPERHEVAIHEESEEN suunnatut vauva.fi ja kaksplus.fi kuuluvat TNS Gallupin mukaan Suomen suosituimpiin verkkosi-

vustoihin, ja Sanoman *Vauva*-lehdellä on jo mobiililainevolakin pystyssä.

Seniorilehtien verkkoyhteisöt ja sähköiset palvelut ovat lapsenkengissä, mutta Korhosen mukaan *ET-lehden* verkko on tänä vuonna Sanoman isoja kehityskohteita.

Hän pitää itsehoitoa terveysalan isona trendinä ja arvioi, että Sanoman *Vauvan Neuvolachatin*, *Mun Treenarin* ja *Kiloklubin* kaltaisia sähköisiä palveluja on ET-lehtienkin kohderyhmälle tulossa. Niissä kilpailu ei kuitenkaan ole vain lehtiyhtiöiden välistä, vaan kenttä kiinnostaa esimerkiksi peliyhtiöitä.

A-lehdet aikoo keväällä uudistaa *Apu Terveystyden* lukijoita nuoremmille suunnatun *Kauneus & Terveystyden* verkkosivujen yhdistäminen terveysaiheisiin verkkosivujen tuottavan Terve Median kanssa. *Apu*-brändin terveysaiheisiin pöytäseksi apu.fi:ssä, jota virkistetään seuraavaksi blogeilla. Jos vaikka saataisiin aikuisetkin kiinnostumaan niistä, Aarnipuro sanoo.

JULKISESSA KESKUSTELUSSA ikäihmiset näytettyvät hoito-ongelmana ja kulueränä. Korhonen ei halua yhtyä surkutteluun vaan viestiä, että suuri osa ikääntyvistä on hyväkuntoisia. He pitävät itseään yhteiskunnan täysivaltaisina jäseninä, ja myös suuri osa kansantalouden varallisuudesta on heillä.

"Toivon, että mainostajatkin tajuaisivat sen. Toistaiseksi mainonta kohdistetaan porukalle, jolla ei ole rahaa."

Apu Terveystyden ei etukäteen uskottu imevän ilmoituksia. Aarnipuron mukaan niitä on kuitenkin saatu hyvin lääketieteiden tuotteista, terveyspalveluista, ravintovalmisteista ja luontaistuotteista – ilmoituksista siis saavat myös pehmeät vaihtoehdot ilmetä. Lehden levikki oli viime vuonna 37 559. Lukijoita oli 96 000, jolla se ohitti *Kunto Plussan*, *Kotilääkärin* ja *Fitin*.

Liikuttaja. Marja Aarnipuron lenkkikaveri on cairnterrieri Veera, 5 kk.

Ovatko ikääntyvät ainoa kohderyhmä, jolle printtejä kannattaa vielä lanseerata?

"Ei minun mielestäni. Hyvä sisältö menestyy eri kanavissa, joista lukijat valitsevat sopivan", Aarnipuro sanoo. Printtien vahvuutena hän pitää, että ne voivat paineutua selittämään ja jäsentelemään, kun muu sirpaloituu ja uutiset ja tutkimukset menevät hirveää vauhtia verkossa.

ET Terveystyden levikki oli Korhosen mukaan puolen vuoden ilmestymisen jälkeen yli 30 000 kappaletta. Luku on hänestä ilahduttava.

"Terveyslehtiä lukevat sadat tuhannet suomalaiset, ja *ET Terveystyden*, kuten *Apu Terveystyden*, on kohdistettu sille ryhmälle, joka tarvitsee terveystietoa. Jos näillä eväillä ei menesty, sitten on lehdessä vika." ●

Kallis YEL

Freelancetoimittaja maksaa 30 vuodessa 160 000 euroa saadakseen tuhannen euron eläkkeen.

AUNE WARONEN, TEKSTI • VESA LAITINEN, KUVAT

Helsingin Sörnäisissä vanhassa tehdaskiinteistössä työhuonettaan pitävällä **Tiina Ruuliolla**, 56, on takanaan 22 vuotta työtä kokopäiväisenä freelancerina. Saman ajan Ruulio on maksanut yrittäjäeläkemaksuja keskimäärin 450 euroa kuukaudessa.

Ruuliolta on uponnut yrittäjän eläkelain mukaisiin YEL-maksuihin tähän mennessä nykyrahassa noin 120 000 euroa.

Hyvinä vuosina hän on maksanut enemmän, huonoina vähemmän. Edessä on vielä kahdeksan vuotta työtä ja 40 000 euroa eläkemaksuja, sitten koittavat eläkepäivät.

”En voi kuvitellakaan, että jäisin eläkkeelle varsinaisessa eläkeiässä. Vain pakon edessä jään, jos terveys pettää”, Ruulio sanoo.

Vaikka eläkemaksut saa vähentää verotuksessa, hän pitää maksamaansa summaa tuhannen euron eläkkeeseen verrattuna kohtuuttomana. Kaikki Ruulion mainitsemat summat koskevat nykytilannetta. YELin maksuprosentti nousee vuosittain: esimerkiksi kahdeksan viime vuoden aikana 53 vuotta täytäneen kohdalla se on noussut 21,7 prosentista 25,2 prosenttiin.

TIINA RUULIO EI OLE ainoa freelancer, joka pitää YELiä raskaana ja kalliina eläkejärjestelmänä.

Moni journalistiyrittäjä maksaa YELin rinnalla yksilöllistä eläkevakuutusta tai sijoittaa rahaa esimerkiksi asuntoon. Myös Ruulio on kerännyt yksityistä eläkesäästöä.

”Mutta se säästö on syöty muutamassa vuodessa.”

Itsensä työllistäjät, joihin journalistiyrittäjät pääosin kuuluvat, tie-

tävät YEL-vakuutuksen lakisääteisyysviime vuonna ilmestyneen *Itsensä työllistäjät 2013* -tutkimuksen mukaan hyvin. Vain noin joka kymmenes itsensä työllistäjä ei maksa itselleen lainkaan eläkettä.

Verkosta löytyvien freelancer-keskustelujen perusteella moni uskoo silti yhä, että oman sosiaalija eläketurvansa tason voi valita itse niin, että lain velvoite täyttyy maksamalla pienin mahdollinen eläkemaksu tai että eläkemaksu on sidoksissa tuloihin.

Mutta vaikka freelancer tekisi jonain vuonna tappiota, lain mukaan YEL on maksettava.

”Kyseessä ei ole mikään vapaaehtoinen vakuutus. Myöskään työtulon taso ei ole vapaasti määrättävissä, vaan se tulee määrätä yrittäjän eläkelain 112 pykälän mukaisesti”, sanoo Eläketurvakeskuksen kehityspäällikkö **Markus Palomurto**.

YEL-maksu ei ole sidoksissa tuloihin, ei verotettavaan eikä muuhun tuloon tai liikevaihtoon, vaan työpanokseen, jonka perusteella työtulo määräytyy.

MIKÄ SITTEEN ON työtulo? Mikä on se summa, joka määrää, kuinka monta euroa freelancer tai toimimiyrittäjä maksaa eläkemaksuja kuukaudessa, ja jonka perusteella hänelle karttuu eläkettä? YEL-työtulo vaikuttaa myös Kelan maksamien etuuksien tasoon, kuten sairauspäivärahaan ja äitiysrahaan.

Yrittäjän eläkelaki sanoo, että ”työtulo on se palkka, joka kohtuudella olisi maksettava, jos hänen tässä laissa tarkoitettua yrittäjätoimintaansa suorittamaan olisi palkkavaastaavan ammattitaidon omaava henkilö, tai se korvaus, jonka muutoin voidaan katsoa keski-

määrin vastaavan sanottua työtä”.

Tilastokeskuksen mukaan toimittajan keskipalkka on 46 500 euroa vuodessa, 3 875 euroa kuukaudessa. Alin kymmenes ansaitsee 35 000 euroa vuodessa. Palkkatiedot on poimittu Tilastokeskuksen tietokannasta lokakuussa 2013 ja ne koskevat koko-aikaista, säännöllistä ja vähintään 30 viikkotunnin työskentelyä toimittajana. Keskipalkka on alan palkkojen aritmeettinen keskiarvo.

PRINTTIMEDIAALLA ON yleissitova tes. Markus Palomurron mukaan aivan

Iso lasku. Freelancetoimittaja Tiina Ruulio pitää tulevaa eläkettään pienenä suhteessa hintaan, joka siitä täytyy työuran aikana maksaa.

suoraa linkkiä tessin mukaisesta palkasta YEL-työtuloon ei silti voi vetää.

”Tuo ’kohtuudella maksettava’ palkka ei ole välttämättä sama kuin tes-palkka. Mutta totta on, että moniin muihin luovien alojen ammatteihin verrattuna journalisteja on paljon työsuhteessa ja sitä kautta palkkadataa on käytettävissä työtulon arvioinnin tukena”, Palomurto vastaa.

Moni freelancer ei silti pysty maksamaan lakiin perustuvan YEL-työtulon eläkemaksua, sillä mediatilojen maksamat palkkiot

eivät nouse lähimaillekaan työsuhteisten ansioita.

”Silti työtuloon ei periaatteessa valita tasoa, joka yrittäjällä on varaa maksaa tai jota hän haluaa maksaa. Oikeassa elämässä tietysti on niin, että jos ihmisellä ei ole rahaa, hän ei voi maksaa sitä [työtulon mukaista eläkemaksua].”

KORKEITA YEL-MAKSUJA vastaan saa toki vastinetta. Vakuutuksessa ei ole riskiä eli eläke maksetaan, vaikka osakekurssit maailmalla keikkuisivat. Se tuo turvaa sairastumisen tai tapaturman varalle heti,

”Kyseessä ei ole mikään vapaaehtoinen vakuutus.

Eläketurvakeskuksen kehityspäällikkö
Markus Palomurto

kun vakuutus on otettu. Eläkettä maksetaan saman suuruisena, vaikka ihminen eläisi 120 vuotta.

Palomurto muistuttaa toimeksiantajan vastuusta.

”Tietenkin työskentelystä tulisi saada sen tasoinen korvaus, että se mahdollistaa lakisääteisten velvoit-

teiden hoitamisen”, hän sanoo.

MIKSI KOKOPÄIVÄISESTI työskentelevä Tiina Ruulio ei ole maksanut isompaa yrittäjäeläkemaksua?

”Enempää en ole pystynyt maksamaan. 400–500 euroa kuussa on paljon freelancerin palkkioista, vaikka nyt teen kokonaisia julkaisuja ja tulotaso on vähän parempi kuin se oli ensimmäiset 15 vuotta, jolloin tein juttukauppaa.”

Ruulion laskutus vuodessa on 37 000–39 000 euroa. Verotettavaksi tuloksi siitä jää 22 000 euroa, 1 833 euroa

kuukaudessa.

Hän arvioi, että laskutuksen pitäisi olla vähintään 60 000 euroa vuodessa, jotta freelancer saisi maksetuksi itselleen asiallista eläkettä ja sosiaaliturvaa.

"Kuinka monella freelancerilla on tällaiset tulot? Itse joudun myymään asuntoni selvitäkseni eläkkeellä", Ruulio sanoo.

Ongelma ei koske vain pitkän linjan freelancereita. Pitkän työuran jälkeen työsuhteesta irtisanottavilla viimeiset työvuodet freelancerina pudottavat eläketasoa dramaattisesti. Ainoa pelastus on riittävän suuri YEL-työtulo ja sen mukainen maksu.

Eläkearvio antaa silti vasta suuntaa tulevalle. Vuoden 2017 eläkeuudistuksen jälkeen karttumat muutuvat, mutta pieni eläke on yhä pieni eläke.

Ylimääräinen sanomalehtimies-eläke olisi voinut pelastaa vaikeimpaan asemaan eläkeiässä joutuvia

freelancereita. Järjestelmä lakkautettiin vuonna 2013.

TIINA RUULION MIELESTÄ journalistien freelancetyössä yrittäjyydestä puhuminen johtaa harhaan.

"Itse joudun myymään asuntoni selvitäkseni eläkkeellä."

Freelancetoimittaja Tiina Ruulio

Yhdessä rintamassa.

Tiina Ruulio toivoo, että viime vuosina voimakkaasti kasvanut itsensä työllistäjien joukko ryhtyisi yhdessä ajamaan nykyistä kohtuullisempaa eläkejärjestelmää.

"On naurettavaa, että ammatinharjoittaja, siis freelancetoimittaja, joka tienaa muutamia kymppitonnieja vuodessa, olisi oikea yrittäjä. Mutta muutakaan terminologiaa ei ole."

Ruulio kritisoi yrittäjäeläkelakia, joka on hänen mukaansa tehty suuremmille yrityksille.

"Ammatinharjoittajilla pitäisi olla oma eläkejärjestelmänsä. YEL toimii sellaisissa tapauksissa, jolloin yritystä voidaan kasvattaa ja tuottaa sille lisäarvoa, tai jos yritys myy tuotetta, jonka volyymia voi lisätä tai jota voi monistaa."

Kun mediatilat ostavat nykyisin kuvat ja jutut kertakorvauksella, edes tekijänoikeuksien myyminen eli saman aineiston monistaminen ei auta.

Kasvavaa yritystä pyörittävä yrittäjä voi maksaa pientä YEL-maksua, jos hän aikanaan myy yrityksensä ja turvaa voitolla eläkepäivänsä.

Journalistina itsensä työllistävän tärkein yritysomaisuus on yrittäjä itse. Työnteon loppumisen jälkeen sitä omaisuutta ei voi myydä eikä siirtää muille. ●

LISÄTIEDOT: TYÖELÄKELAKIPALVELU.FI
LUE MYÖS JOURNALISTI.FI: PALKKIO VAI PALKKA?

Isokin yrittäjä alivakuuttaa

Alivakuuttaminen on yleinen YEL-velvoitteen ongelma. Siihen syöllistyvät kaikenkokoiset yrittäjät.

Eläketurvakeskus valvoo vakuuttamista seuraamalla eri rekistereitä, esimerkiksi alv- ja työnantajarekisteriä sekä ammatinharjoittajien verotustietoja.

Jos eläkevakuutus puuttuu, virastosta otetaan yhteyttä ja kehoitetaan hoitamaan vakuutus kuntoon. Suomessa on 260 000 yritystä, mutta YEL-vakuutettuja vain noin 205 000.

Alivakuuttamista on vaikeampi osoittaa. Koska vakuuttamisen kohteena on työpanos eikä liikevaihto tai yrittäjän verotettava tulo, hyväkään toimeentulo ei pakota yrittäjää maksamaan todellisten tulojensa mukaista YEL-maksua.

Toisaalta pienituloisen itsensä työllistäjä esimerkiksi media-alalla, josta löytyy palkkatietoa, on periaatteessa velvoitettu maksamaan todellisiin tuloihinsa nähden ison YEL-maksun.

Alivakuuttamisen ongelma heijastuu nyt maksettaviin eläkkeisiin, sillä kuten muidenkin eläkkeiden kohdalla, sisään tulevilla YEL-maksuilla katetaan nykyiset eläkkeet.

Valtio tarvitsee jokaisen YEL-euron. Esi-

merkiksi vuonna 2013 valtion osuus YEL-eläkemenosta oli seitsemän prosenttia.

Eläketurvakeskus on selvittänyt alivakuuttamisen syitä. Yhtenä syynä mainitaan yrittäjän pienituloisuus.

Eläketurvakeskuksen kehityspäällikkö **Markus Palomurto** suosittelee silti yrittäjälle rehellisyyttä, kun tämä arvioi työpanostaan eli työtuloaan.

Jos teloo jalkansa liukkaalla kadulla, saa syövän tai masentuu ja joutuu sairauslomalle, YELin minimityötuloon eli 7502,14 euroon perustuva, Kelan maksama sairauspäiväraha on 17,50 euroa päivässä. Kuukaudessa tulo on noin 400 euroa miinus verot.

Parin kuukauden yhtäjaksoisen työkyvyttömyyden jälkeen päiväraha nousee 24,02 euroon päivässä, joka on Kelan sairauspäivärahan vähimmäismäärä.

Minimityötulolla eläkettä kertyy 30 vuodessa nyky-laskureiden mukaan 343,90 euroa. Se ei vaikuta lopulliseen eläkkeeseen senttiäkään, sillä takuueläke on joka tapauksessa 746 euroa. Sen saa, vaikka olisi koko ikänsä työttömänä.

Vuoden 2017 eläkeuudistus muuttaa summia, mutta pienimpien eläkkeiden kohdalla tuskin merkittävästi.

Aune Waronen

YRITTÄJÄELÄKE

● Vuonna 2015 maksuprosentti on alle 53-vuotiailla 23,7 ja 53 vuotta täyttäneellä 25,2 YEL-työtulosta. Vuonna 2004 kaikenikäisten maksuprosentti oli 21,4. Vertailun vuoksi: maatalousyrittäjän alin MYEL-maksuprosentti on 12,79.

● Ensimmäiseltä 48 kuukaudelta saa aloittavan yrittäjän alennuksen. Vakuutusmaksusta vähennetään 22 prosenttia.

● YEL-työtulon minimi vuonna 2015 on 7502,14 euroa, jolloin alle 53-vuotiaan eläkemaksu on 1779,20 euroa vuodessa ja 148,26 euroa kuussa, 53 vuotta täyttäneellä 1891,77 euroa vuodessa ja 157,64 euroa kuussa.

● Jos YEL-työtulona on toimittajan keskipalkka, 46 500 euroa: YEL-maksu alle 53-vuotiaalle on vuodessa 11 027,59 euroa ja kuukaudessa 919,92 euroa, ja 53 vuotta täyttäneellä 11 725,55 vuodessa ja 977,08 euroa kuukaudessa.

LÄHDE: ETERA

Haastattelupakkoa ei ole

Professori Matti Wiberg vaatii haastattelun pelisääntöjen selkiyttämistä.

MATTI WIBERG, TEKSTI • ANNA-KAISA JORMANAINEN, KUVITUS

Pääministeri **Harri Holkeri** vastasi keväällä 1990 kokouksen laivaseminaarissa M/S Mariellalla kahvitaulla toimittajan spontaaniin kysymykseen: ”Minä juon nyt kahvia.”

Kotikasvatuksen saaneelle ihmiselle asiayhteydestä ilmeni, että Holkerista kahvitauko ei ollut otollinen haastattelulle. Tätä käytännöllistä päätelmää toimittajat eivät kuitenkaan tehneet, vaan julkistivat Holkerin muka-haastattelun ensin MTV:n *Kymmenen uutisissa* ja sitten seuraavan päivän lehdissä ja vielä Yleisradion *A-studiassa* – ja tämän jälkeen vielä lukemattomia kertoja eri välineissä.

Media on neljännesvuosisadan pitänyt kohtausta sitovana todistena Holkerin ylimielisyydestä, vaikka jos kohta jos jotakin todistaa, niin median huonotapaisuutta ja alkeellisista käytöstavoista piittaamattomuutta.

Kysymystä ei suinkaan esitetty Holkerille lehdistötilaisuudessa, vaan kahvitaulla. Toimittajat eivät kunnioittaneet Holkerin ruokarauhaa. Ei sellaisella pitäisi ylpeillä.

Jokainen voi Yleisradion Elävästä arkistosta tarkistaa, miten tungetelevalle kaootisissa olosuhteissa Holkeri lausuntonsa antoi.

ULKOMINISTERI Erkki Tuomioja (sd.) oli tammikuussa astumassa EU:n ulkoasiainneuvoston kokoukseen Brysselissä, kun suomalaisista mediajoukoista joku toimittaja kätti lausuntoa *Ämarin* suunnittelusta lentoharjoituksesta. Tuomioja totesi ohi kävellessään: ”Asia ei ole täällä esillä”, siis kokouksen esityslistalla.

Tämän olisi pitänyt riittää toimittajalle, mutta hän intti: ”Mutta mitä sanotte?”, ikään kuin hän ei olisi käsittänyt, ettei ulkoministeri

halunnut antaa tästä asiasta lausuntoa. Ministeri vastasi toimittajan puoleen kääntyen: ”En mitään.” Yleisradio näytti tämän kohtauksen pääuutislähetyksessään. Miksi ihmeessä? Replikeissä ei ollut mitään uutista.

Yleisradion ajankohtaisohjelmien, varsinkin *MOT:n* tavaramerkiksi on tullut seuraava kaava: Soitetaan jollekulle, ja kun tämä ei ole kiinnostunut aloittamaan tai jatkamaan keskustelua toimittajan kanssa, haastattelusta kieltäytymisen eli tosiasiallinen journalistin haaksirikko julkistetaan, rinta rottingilla. Kyseessä on mauton kosto haastattelusta kieltäytymisestä ja julkistuksen ainoa tarkoitus on saattaa kieltäytyjä epäedulliseen valoon.

TALOUSELÄMÄN johtajat eivät juuri ole paneutuneet kriisiviestintään kuin korkeintaan pinnallisesti. Kaikenkarvaisia konsultteja onkin pilvin pimein heitä neuvomassa toinen toistaan monimutkaisemmilla käytöskaavoilla.

Periaatteessa pärjää kahdella sanalla: ”Kieltäydy haastattelusta.” Nämä maagiset sanat kannattaa kiperissä tilanteissa aina lausua sen jälkeen, kun on käynyt ilmi, että puhuttaja on toimittaja.

Sanojen lausumisen jälkeen kannattaa vaieta. Puhelun voi mainosti katkaista näihin sanoihin.

Ei haastattelu ole mikään oikeudellinen pakkokeino, johon toimittajalla on subjektiivinen oikeus.

Se, syntyykö jostakin haastattelusta, ei ole yksin toimittajan tahdon asia. Hän tarvitsee myös haastattelutavan suostumuksen – ennen haastattelua.

MEDIAN itsesääntelynormisto eli *Journalistin ohjeet* erottaa taustakeskustelun haastattelusta: ”Haastattelutavalla on oikeus saada ennakolta

tietää, millaisessa asiayhteydessä hänen lausumaansa käytetään. Hänelle on myös kerrottava, jos haastattelua voidaan käyttää useissa eri välineissä. Haastateltavalle pitää aina kertoa, onko keskustelu tarkoitettu julkaistavaksi vai ainoastaan tausta-aineistoksi.” (JO 17)

Nyt media toimii ikään kuin tuo ”aina kertoa” ei pitäisi koskaan.

Arvioisin, että tuoreimmasta sadasta puhelusta minulle toimittaja on noin neljästi ilmaissut olevansa kiinnostunut vain taustakeskustelusta.

Noin 96 kertaa on jätetty ilmaisematta, onko kyseessä taustakeskustelu vai haastattelu.

Sattuipa hiljattain, että tiedusteluuni, onko kyseessä haastattelu vai taustakeskustelu, toimittaja vastasi: ”En tiedä.” Kehotin palaamaan asiaan vasta tämän selvittyä.

Vaiuttaa siltä, että toimittaja nykyään automaattisesti olettaa, että kaikki puhuteltavan sanoma voidaan julkaista haastatteluna.

Taustakeskustelun määritelmän mukaan sitä kai ei voi julkaista?

ASIASTA, siis siitä, millä ehdoin puhuttelua voi pitää haastatteluna ja millä ehdoilla korkeintaan taustakeskusteluna ja millä ehdoilla haastattelusta kieltäytymisen on kiistatonta, kaivataan Julkisen sanan neuvoston selventävä linjaus.

Edes eliitin elämä ei ole keskeytyksetöntä lehdistötilaisuutta. Kukaan ei ole lausuntovelvollinen 24/7.

Kenelläkään ei ole kestovelvollisuutta antaa haastatteluja. Jokaisella on alati oikeus kieltäytyä haastattelusta.

Toimittajalla ei ole subjektiivista oikeutta haastatteluun yhtään sen enempää kuin toimittajalla on oikeus seksiin kenen tahansa kanssa. Kaksi tarvitaan tangoon, haastatteluunkin. ●

KIRJOITTAJA ON VALTIO-OPIN PROFESSORI
TURUN YLIOPISTOSSA.

Maailmanselityksiä toimittajien ehdoilla

Kaksi vuotta sitten hollantilainen De Correspondent teki journalismin joukkorahoituksen maailmanennätyksen. Asemansa vakiinnuttaneen verkkojulkaisun resepti menestykselle oli antaa toimittajien itse päättää ja selittää, mikä on tärkeää.

LAURA MYLLYMÄKI, TEKSTI • FELIX KALKMAN, KUVA

Päivittäinen vastalääke päivän uutisille. Se on hollantilaisen verkkojulkaisu *De Correspondentin* motto. Päätoimittaja **Rob Wijnberg**, 32, antaa nopeasti ymmärtää, että *De Correspondentin* olemassaolon tarkoitus on olla erilainen.

Kun Wijnberg maaliskuussa 2013 lähti yhtiökumppaneineen hakemaan idealleen joukkorahoitusta, ehtona oli, että jokainen tuki- ja lahjoittaisi vähintään 60 euroa. Kahdeksassa päivässä mesenaatteja ilmoittautui 15 000, ja rahaa kertyi yli miljoona euroa. Julkaisu oli syntynyt, ja *De Correspondent* rikkoi journalismin joukkorahoituksen maailmanennätyksen.

Wijnberg lupasi suuria. *De Correspondent* kontekstoisi, taustoittaisi ja selittäisi. Se sanoisi itsensä irti uutiskilpailuista ja antaisi toimittajiensa itse päättää, mikä kulloinkin olisi tärkeää. Myös yleisön käsite luvattiin purkaa: lukija olisi nyt asiantuntija ja myötävaikuttaja jututuprosessissa.

Syyskuussa 2013 *De Correspondent* julkaisi verkkoalustansa ja aloitti toimintansa. Nyt tilaajia on noin 30 000, ja Wijnberg uskoo lunastaneensa lupauksensa.

Amsterdamia halkovan Amstel-

joen varrella, kaupungin eteläosassa sijaitsevan toimituksen sisäpihalla on pieni puutarha.

Myös *De Correspondentin* ”kirjeenvaihtajilla” on omat tonttinsa, puutarhansa, jonne he kirjoittavat juttuja kiinnostuksensa ja erityisalansa mukaan.

WIJNBERG ON FILOSOFI. Ennen *De Correspondentia* hän työskenteli hollantilaisen *NRC Next* -päävälehdessä päätoimittajana. Hän tunsikin olonsa

”Tärkeää ei ole, miten oppii kirjoittamaan reportaa-sin. Olennaista on, kuka olet ja mistä olet kiinnostunut.

De Correspondentin päätoimittaja Rob Wijnberg

epämukavaksi: oli raportoitava yllättävistä käänteistä, vaikka hän koki, että huomaamattomat ja rakenteelliset asiat muokkaavat yhteiskuntaa paljon voimakkaammin.

Eurooppalaista journalismia vai-vaa hänestä juuri uutisen määrittelyn ongelma. Hitaat prosessit

eivät saa mediassa huomiota. Esi-merkkinä tästä Wijnberg mainitsee Euroopan talouskriisin, joka oli verkkaisen ja osin näkymättömän kehityskulun tulos.

De Correspondentin 23-henkinen toimituskunta on opiskellut muun muassa historiaa, sosiologiaa, psykologiaa ja kasvatustieteitä. He kirjoittavat puutarhohiinsa siitä, mistä he eniten ovat kiinnostuneita: kehityksestä ja edistyksestä, konflikteista, taloudesta, kulttuurista ja esimerkiksi tietoturvasta.

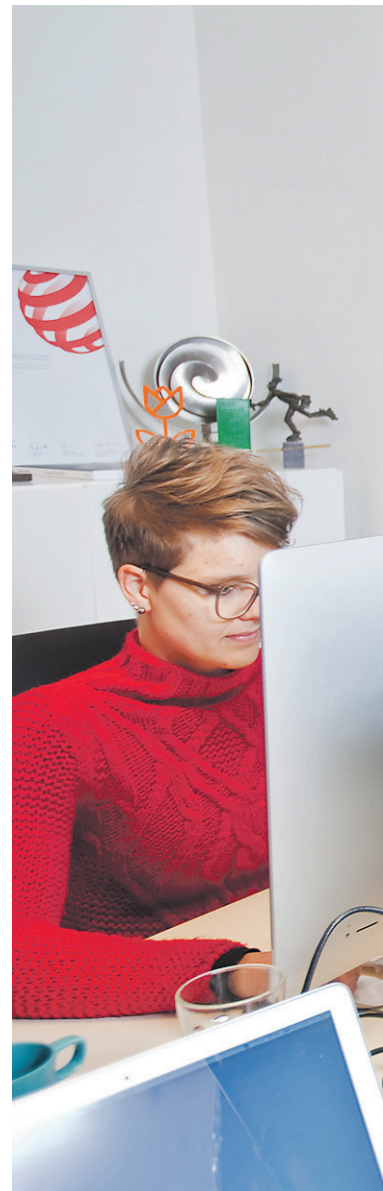
Wijnberg ei juuri arvosta niin sanottua toimittajakoulujournalismia. Hänestä journalismi määritellään valitettavan usein metodiikkana.

”Tärkeää ei ole, miten oppii kirjoittamaan reportaasin. Olennaista on, kuka olet ja mistä olet kiinnostunut”, hän sanoo.

Sen sijaan hyvällä toimittajalla, uskoo Wijnberg, on näkemystä, kiinnostusta ja halu ymmärtää.

DE CORRESPONDENTIN auteur-keskeisyys kuulostaa monin tavoin ihan-teelliselta: on kuin julkaisun toimittajilla olisi täysin vapaat kädet toteuttaa itseään.

Hollantilaiset journalismin tutkijat kuitenkin huomauttavat, että suuri osa *De Correspondentin* menestyksestä juontaa juurensa

Avokonttori. De Correspondentin avokonttori-toimitus sijaitsee Etelä-Amsterdamin vanhassa galleriassa. Päätoimittaja Rob Wijnberg haluaa, että 23-henkinen toimituskunta saa mahdollisimman vapaat kädet aiheidensa käsittelyyn.

Wijnbergin persoonaan.

Journalismin bisnesmalleja tutkineen **Piet Bakkerin** mukaan menestyksekkäiden startupien taustalla on usein julkistoimittaja, jota yleisö rakastaa. Se vaikuttaa myös julkaisun menestykseen.

Yleisön ja toimittajien suhdetta tutkinut **Yael de Haan** sen sijaan sanoo, että *De Correspondent* on ansainnut luottamusta läpinäkyvyydellä. Se tuo julki vuosiraporttinsa, jossa selvitetään, millä tavalla tilauksista saadut rahat on käytetty. Lisäksi jutut ovat perusteellisesti lähteytettyjä: argumentit sisältävät hyperlinkkejä, jotka vievät lukijan sinne, mistä data on hankittu.

De Haanin mukaan *De Correspondentin* selittävä ote ja avoimuus ovat juuri sitä, mitä kriittinen

yleisö mielellään tukee kriisiytyneessä Euroopassa. Niin sanottu niche-yleisö, joka jakaa samat kiinnostuksen kohteet, arvostaa maailmanselittäjiä, joiden toimintakulttuuri on avointa.

Bakker näkee Wijnbergin uudenlaisen journalismin evankelistana, jonka sanoman kestävyys arvioidaan tulevina vuosina.

"Uuden aloittaminen on helppoa, mutta sen ylläpitäminen on huomattavasti vaikeampaa", hän sanoo.

Rob Wijnbergia keskustelu journalismin bisnesmalleista kyllästyttyä silmin nähden. Hänestä aiheesta puhuvat ne, joilla ei mene kovin hyvin. Samalla hän ymmärtää mediatilojen tuskaa. Vanhaa toimintatapaa ei ole yksinkertaista muuttaa.

Wijnberg uskoo *De Correspondentin* menestyvän jatkossakin, sillä se aloitti uhmakkaasti. Verkkojulkaisu ei ollut vain muutaman idealistin pöytälaatikkoprojekti, vaan suuri visio.

Seuraavan viiden vuoden aikana Wijnberg haluaa laajentaa *De Correspondentia* ulkomaille ja koota ulkomaankirjeenvaihtajien verkoston. Lisäksi hän haluaa tehdä *De Correspondentista* julkaisun sijaan alustan. Se tarkoittaa, että tilaajat voisivat luoda sivustolle tiedostoja, joita toimittajat vuorostaan voivat jalostaa edelleen.

Yksi asia on varma. *De Correspondent* ei aio alkaa julkaista ilmoituksia. Vaarana on, että ne voisivat ohjata käsitystä siitä, mikä on kiinnostavaa. ●

DE CORRESPONDENT

● Verkkojulkaisu, joka keskittyy tutkivaan ja analyttiseen journalismiin.

● Julkaisee juttuja päivittäin, mutta keskittyy uutisten sijaan selittämään ilmiöiden taustoja ja konteksteja.

● Voittoa tavoitteleva yritys, joka myy sisältöä tilaajille mutta ei tilaa ilmoittajille.

DECORRESPONDENT.NL

Andas djupt. Jag har aldrig haft problem med förändringar, menar Hbl:s sportchef Filip Saxén.

Tidig deadline – livet går vidare

MAGNUS LONDEN, TEXT • KARL VILHJÄLMSSON, FOTO

Sportjournalistik handlar om resultat, referat och tabeller. Rätt? Fel. Sport på papper handlar om analys och bakgrund. Åtminstone i nya Hbl.

Avgörande finalmatch i ishockey. HIFK spelar mot en ärkerival på Nordenskiöldsgatan i Helsingfors.

Ska huvudstaden ta tillbaka bucklan efter många års lidande?

Det är extratid inne i fjärde perioden, och där vid högra stolpen smäller **Arttu Luttinen** in pucken efter en kaotisk retur. Det är sudden death, matchen är avgjord!

Äntligen har staden återfått sin hockeystolthet! På läktaren sitter *Hufvudstadsbladets* reporter och skriver så att fingrarna glöder. Han skriver för tidningens kanske trog-

naste läsare – HIFK-fansen.

Men trots att klockan inte ens slagit 22 kommer morgondagens papperstidning inte att ha ett ord om sensationen – reportern skriver för webben.

SÅ DÄR kan det, åtminstone i teorin, se ut en vacker dag då FM-ligan går in i sina avgörande stunder. När *Hbl* i januari av sparskäl gick över till tidigare deadline var det kanske främst sportavdelningen som drabbades. Matchresultat och -referat saknas numera i papperstidningen.

Dags alltså att se hur det i praktiken har gått efter den första läsar-

stormen, det var då till exempel **Hjallis Harkimo** twittrade: "Om ni vill följa med idrott ska ni i alla fall inte prenumera på *Hbl*. Det gör i alla fall inte jag."

Värre var kanske ändå de hundratalas läsarbrev som rasslade in till sportchefen **Filip Saxén**. Men det var då. Nu är nu.

"Visst är det märkligt om det vi gör för webben inte räknas. Förstås är det synd att vi inte kan hålla papperstidningen öppen till midnatt, men det hindrar oss inte från att göra bra journalistik."

Vi träffas i ett anonymt och sterilt intervjuum på *Hbl*, men Saxén har som gammal handbollsspelare och

Det är märkligt om det vi gör för webben inte räknas.

Hufvudstadbladets sportchef,
Filip Saxén

ivrig terrängcyklist inga problem med att piggt och hurtigt ta sig an de kritiska frågorna. Nej, världen har inte gått under, visst, *Hbl*-sporten ska vara relevant också i framtiden, nej, vi har inte intern kris på sportredaktionen.

Så när jag knarrar ytterligare och konstaterar att det trots allt fortsättningsvis är betalande pappersprenumeranter och pappersannonser som står för fiolerna och som borde få valuta för det, skruvar Saxén lite på sig och skratrar en smula. Det här har han hört förr.

"Jag önskar att läsarna skulle se att pappret och webben tillsammans utgör *Hbl*. Om man använder bägge kanalerna får man en större och djupare helhet än tidigare i pappersversionen. Visst känner också vi en viss frustration, men saker och ting förändras och förändring kan vara hur kul som helst", säger han.

Dessutom är sportsidorna inte färdigutvecklade än, påpekar han, till exempel gav läsaresponsen insikten om att serietabeller också i fortsättningen måste publiceras i papperstidningen: "Det här är en pågående process."

I **SAMBAND** med reformen slogs också sportredaktionerna vid KSF-tidningarna *Västra Nyland* (VN), *Borgåbladet-Östra Nyland* (numera *Östnyland*) och *Hbl* ihop. Antalet tjänster minskade från 7,25 till jämnt 5.

Respektive tidningar har i dag både två egna lokala sportsidor med deadline vid åttasnåret och två helt identiska och gemensamma KSF-sidor där deadline är ca klockan sju. Det här har minskat flexibiliteten, men å andra sidan är det mera ekonomiskt rationellt att endast en redaktör från KSF bevakar till exempel en handbolls-match.

Så slutresultatet av en kväll på läktaren kan i dag bestå av två texter för webben (referat + intervju), en kolumn för papperstidningen dagen efter plus en version av kolumnen i *Hbl Kväll*, plus kanske en version för *Östnyland* med en lokal matchavgörare. Att versionera, det är dagens melodi.

"Det är inte alls stressigt, det är roligt, och texterna blir bättre av att man jobbar på olika sätt och bearbetar", konstaterar Saxén.

I papperstidningen satsar man

i dag framför allt på "inför"-texter och intervjuer, och det är här den största utmaningen ligger. Inte i texterna i sig, utan i att papperstidningen inte nästa dag kan följa upp sina egna "inför"-texter. Dessutom: hur ska man göra då matcherna faktiskt slutar i tid, som på lördagar? Ska man lägga in referaten i papperstidningen eller i konsekvensens namn endast på webben?

JONAS VON WENDT är sportredaktör för *Hbl* och har tidigare kraftigt kritiserat omläggningen. Efter det har många deadlines kommit gått och gått så när jag träffar honom på ett café i Helsingfors centrum är han rätt så pragmatisk:

"Allt detta är jäkligt tråkigt, men förändringen är inte bara negativ. Jag har redan i många år ansett att dagstidningens uppgift är att ge bakgrund och analys. Men jag hade önskat att koncernen hade gjort någon form av enkät bland våra läsare om vad de förväntar sig av tidningen innan reformen drevs igenom. Jag tror att ledningen inte förstår vad till exempel HIFK betyder för våra läsare."

Bara tiden kan utvisa, säger han och ler smålugt, om *Hbl* var den där "genialiska" tidningen som var först eller om det blev "totalt fel".

Så varifrån kommer modellen att spara på det som tidigare var så heligt: deadline? KSF Media har främst inspirerats av svenska MittMedia. Redan för några år sedan – i slutet av 2012 – meddelade MittMedia att man nu börjar planera för framtiden inklusive tidigare deadline. Det arrangerades workshops, det diskuterades internt och informerades i offentligheten ... och för ett år sedan kungjorde ledningen sin slutsats av all tankeverksamhet: tidigare deadline är faktiskt framtidsstrategin.

Med ett viktigt undantag för koncernens aderton dagstidningar: sportsidorna. Åtminstone tills vidare. Orsak? Matchresultaten.

Roland Engström är tf redaktionschef vid *Sundsvalls Tidning* och han kommenterar:

"Missar man trav, lotto, lokala tabeller och så vidare, blir det snabbt reaktioner."

Så i dag ligger deadline för sista sportsidan fortfarande vid elvåtiden – men efter tryckerinedläggningar kan det ändras i framtiden för några av MittMedias tidningar.

ÄNDÅ ÄR det häpnadsväckande stor skillnad gällande såväl forceringen av genomförandet som öppenheten gentemot läsarna om man jämför MittMedia i Sverige med KSF i Svenskfinland.

Tittar man lite närmare hittar man ytterligare en väsentlig olikhet: webben. MittMedia verkar rustat inför nuet och framtiden, medan *Hbl*:s och KSF:s gränssnitt ger intryck av att ha fastnat på oo-talet. Detta samtidigt som *Hbl* i januari ville få ut budskapet att det är webben som gäller för kvällsnyheterna.

"Så tillvida kom nog reformen för snabbt. Vi borde ha väntat tills vi hade en ny och fungerande webbportal att erbjuda", kritiserar von Wendt, och det är också det enda Saxén verkar vara frustrerad över: *Hbl*:s webbverktyg släpar efter.

I dag kan potentiella kommande pappersprenumeranter såsom barn och tonåringar inse att sportflödet finns någon annanstans. Och från den stunden är det inte alls sagt att de någonsin återkommer till *Hbl* – tvärt emot den gamla tesen om sportsidorna som inkörsport till dagstidningen.

MittMedia – som naturligtvis har större resurser än KSF – har förstätt detta och i god tid inför eventuell tidigare pressläggning lanserat två sportappar: BandyPuls och HockeyPuls. Tilltalet är kaxigt: "Vi ska bli ledande på bandybevakning i Sverige" medan hockeyappen satsar på det lokala: "Appen för dig som brinner för Brynäs, Modo eller Leksand."

Så då går tanken till Helsingfors och *Hbl*: Varför inte en HIFK eller en HJK-app? Livet är lokalt, som bekant, och det finns inget så lokalt och hängivet som sportfans. Men just i den här frågan följer inte KSF sin ledstjärna MittMedia.

Hbl:s chefredaktör **Jens Berg** kommenterar per e-post att planeringen av nya webben nyligen har inletts och "sannolikt" blir klar till hösten.

Än sportappar?

"Inga konkreta planer just nu."

Tills dess gäller det för alla kritiker att trösta sig med sportchefen Filip Saxéns hälsning, som gäller även om HIFK verkligen skulle ta hem bucklan någon gång i framtiden:

"Kom ihåg att vi skriver likadana texter som tidigare ... men vi publicerar dem betydligt tidigare." ●

kolumn

Möt dina kritiker

LINA LAURENT lina.laurent@vintermedia.fi SKRIBENTEN ÄR FRILANSJOURNALIST FRÅN HELSINGFORS OCH KURU.

Kritik? Blåneka, förträng allt, gå till motattack eller förlöjliga personen som framfört kritiken. Det är standardreflexen.

Det finns ytterligare ett alternativ: lyssna. Fundera på om det finns fog för kritiken och ändra på ditt beteende. I SVT:s programserie *Alla är fotografer* gick man in för det sista alternativet.

ALLA ÄR FOTOGRAFER går ut på att programledarna **Henrik Schyffert** och **Johan Rheborg** "söker kunskap och inspiration för att ta den perfekta bilden" för att samtidigt dela med sig av sina lärdomar till tittarna.

Under den första säsongen av *Alla är fotografer* kritiserades programmet bland annat för en total brist på genustänk och för att upprepa gamla stereotyper. I ett avsnitt bad Schyffert till exempel en skolflicka posera med tårna pekande inåt, med blicken sänkt mot golvet. Skolpojken gav han däremot en aktiv roll: han skulle pilla sig i näsan, titta i kameran och vara lite busig, så där som killar är. Rheborg fotade för sin del skådespelaren **Pernilla August** ligande i en säng, med tummen i mungipan och sug i blicken.

EN AV PROGRAMMETS mest hög-

ljudda kritiker var **Tomas Gunnarsson**, känd för sin blogg *Genusfotografen*. Han gick så långt som att rubricera ett blogginlägg med *Alla är pedofiler*, vilket syftade på ett avsnitt där Rheborg bad sin 20-åriga dotter posera i BH för familjeporrtättet.

”Så när säsong två av Alla är fotografer inleddes i mars i år bjöd programledarna in sin ’värsta fiende’.

SÅ NÄR SÄSONG två av *Alla är fotografer* inleddes i mars i år bjöd programledarna in sin "värsta fiende", som Gunnarsson dramatiskt kallas i programbeskrivningen. Med hjälp av honom ska Schyffert ta en bild han först beskriver som omöjlig: en genuskorrekt underklädesreklam. Under programmets gång får Schyffert många aha-upplevelser och som tittare får man en känsla av att han genuint kommer till nya insikter.

Rheborg får i uppdrag att ta en icke-stereotyp bild av en kvinna med makt. Han hand-

leds av fotografen **Emilia Bergmark-Jiménez** som bland annat berättar om kroppsspråk och vad olika ställningar signalerar – essensen i icke-verbal kommunikation.

RHEBORG OCH SCHYFFERT säger i början av programmet att de behöver en intensivkurs i genustänk. De är inte ensamma om behovet. Enskilda exempel på stereotyp bildsättning finns det mer än gott om, bland andra häcklöparen **Noora Toivo** kritiserade i somras *Ilta-lehti* för att i sin rapportering av Paavo Nurmi-friidrottstävlingen fokusera på de kvinnliga idrottarnas kroppar i stället för på deras idrottsprestationer.

Tittar man ur ett bredare perspektiv har otaliga undersökningar om mediernas framställning av kvinnor och män pekat mot samma håll: männen är överrepresenterade både i text och bild, speciellt på nyhetsplats. Senast i november i fjol berättade forskare vid Turun yliopisto att över 70 procent av experterna som uttalade sig i de granskade medierna var män.

FINLÄNDSKA MEDIER brukar traditionellt snegla västerut för att få inspiration. Någon brist på redaktioner eller mediehus som borde överväga en uppriktig och offentlig självvrannskan finns det inte. Vem börjar?

notiser

ÖT TAPPAR LAYOUTARE

Redigeringen hör till de funktioner som centraliseras när HSS Media minskar sin personalstyrka. I Jakobstad har sex personer på *Österbottens Tidningens* redaktion haft redigering som huvudsaklig uppgift och ÖT-journalisterna upplever att nedskärningarna slår hårdare mot ÖT än mot systertidningarna *Vasabladet* och *Syd-Österbotten*.

"När man tittar på den nya organisationsmodellen är det lätt att konstatera att ÖT kommer att drabbas hårdast", säger **Jonas Brunnström**, ordförande för fackavdelningen på ÖT:s redaktion.

Koncernledningen för HSS Media meddelade den 18 mars att resultatet av samarbetsförhandlingarna blir högst 24 uppsägningar. Nu pågår en process där alla anställda uppmanas fylla i sina önskemål om vilka arbetsuppgifter de vill ha i framtiden. Senast i maj kommer personalen att få reda på vilka som får fortsätta och vilka som får gå.

Brunnström delar in redaktionen i två läger – de som genast vill veta om de får vara kvar och de som vill dra ut på beskedet.

"Insikten att koncernledningen faktiskt kommer att genomföra sina planer och ge sparken åt folk har nu börjat sjunka in. Det orsakar en psykisk stress hos alla på redaktionen."

Johan Svenlin

HD-DOM FÖR RÖJD KÄLLA

Tre journalister på *Göteborgsposten* dömdes 27 mars i Högsta domstolen för brott mot tystnadsplikt enligt Tryckfrihetsförordningen. De hade friats i tingsrätt och hovrätt, men HD ansåg att journalisterna hade handskats varsamt med ett vittnes anonymitetsskydd.

Inför publiceringen av artikeln *Jessica utsattes för våldtäkt i taxi* lovades källan anonymitet. Artikeln innehöll trots detta bild och uppgifter som gjorde det möjligt att känna igen offret.

"Meddelarskyddet, anonymitetsskyddet, är väldigt viktigt. Nu blir det tydligt att journalisten eller fotografen eller den som fattar publiceringsbeslutet måste ta ansvar fullt ut för alla detaljer", sade GP:s chefredaktör **Cecilia Krönlein** till TT efter domen.

Johan Svenlin

Ukrainalais-toimittaja ei huilaa

Sota sai ukrainalaiset arvostamaan riippumatonta journalismia.

MAARIT UBER, TEKSTI • JULIA SERDJUKOVA, UKRAINA, KUVA

Kiovalainen ulkomaantoimittaja **Natalja Gumenjuk** tekee juttuja nettiin hyödyntäen puoli-ilmaista teknologiaa, kuten kännykkävideoita. Gumenjuk perusti riippumattoman Hromadske tv -nettitelevisioiden kollegoidensa kanssa Maidanin aukiolla järjestettyjen mielenosoitusten jälkimainingeissa.

Siitä on tullut lyhyessä ajassa suosittu. Ukrainan eturivin politiikan ja tutkivat toimittajat työstävät nettilähetyksiä talkoohengellä varsinaisen leipätyönsä ohella.

Gumenjukin mukaan riippumatonta journalismia ei aiemmin pidetty Ukrainassa erityisen tärkeänä. Vasta Maidania seuranneet tapahtumat ovat saaneet ihmiset ymmärtämään väaristelemättömän tiedon merkityksen.

"Kävi selväksi, että oikea tieto on ihmisille tärkeämpää kuin lähetys-

ten ulkoasu", Gumenjuk kertoo puhelimitse Kiovesta.

Gumenjukin mukaan vahdittavaa ja seurattavaa alkoi tulla tilanteen kärjistyttyä.

"Oman hallintomme toimia on valvottava huolimatta siitä, kuka on vallassa. Olemme samaan aikaan sodassa Venäjän kanssa sekä propagandan tasolla että konkreettisemmin."

HARVA UKRAINALAISTOIMITTAJA, Gumenjuk mukaan lukien, on pitänyt kunnon vapaita tai elänyt muutenkaan normaalia elämää puolentoista viime vuoden aikana. Sotatilanne asettaa toimittajan usein myös henkiseen ristiriitaan.

"Voi olla vaikea päättää, onko tärkeämpää raportoida vai auttaa ihmisiä paikan päällä."

Gumenjukin tietojen mukaan yhteensä noin 80 toimittajaa on

HROMADSKE TV

• Nimi tarkoittaa julkista televisiota.

• Aloitti lähetykset marraskuussa 2013.

• On profiloitunut sosiaalista vastuuta korostavana netti-tv:nä.

• Saa rahoituksensa ulkomailta ja yksityishenkilöiltä.

▲ Sodan varjossa.

Natalja Gumenjukin mukaan totuus Ukrainan tapahtumista ei ole osapuolten kertomusten välimaastossa.

ollut vankeudessa yhteenottojen alettua. Huomattavasti useampi on joutunut väkivallan kohteeksi. Hyökkäykset ovat kohdistuneet lähes poikkeuksetta ukrainalais-toimittajiin. Gumenjuk itse on onnistunut välttämään vaarallisilta tilanteilta.

Lukuisat Krimin ja maan itäosan tapahtumista paikan päältä kertoneet toimittajat ovat paenneet oman turvallisuutensa vuoksi.

"Tällä hetkellä moni ukrainalais-toimittaja pelkää separatistialueille suuntautuvia työkeikkoja. Sinne ei lähdetä, koska vapaa työskentely on mahdotonta."

Tämän seurauksena separatistialueiden tapahtumista ei saada riittävästi tietoa.

Gumenjuk odottaa taistelujen kiihtyvän kevään edetessä. Konfliktin jatko riippuu hänen mukaansa pitkälti **Vladimir Putinista**. •

Kriittinen venäläistoimittaja ei ylläty enää mistään

• MAARIT UBER, TEKSTI

Venäjän kärkevimpiin sanomalehtiin kuuluvan *Moskovski komsomoletsin* varapäätoimittaja **Ajder Muzhdabaev** tietää, että rehellen arvioiden välittäminen Ukrainasta ei ole Venäjällä suosittua.

"Suurin osa kollegoista tukee Krimin valtausta ja Ukrainan sotaa. Moni venäläistoimittaja lomailee mielellään Euroopassa, mutta väittää työkseen Euroopan olevan kaikin puolin paha", Muzhdabaev kertoo puhelimitse Moskovasta.

Venäjällä syntynyt Muzhdabaev

on isänsä puolelta Krimin tataari, ja hän kirjoittaa usein tataarien tukalasta tilanteesta. Suurin osa tataareista vastusti Krimin liittämistä Venäjään. Murhattu **Boris Nemtsov** oli yksi harvoista tataarien ongelmista avoimesti puhuneista venäläispoliitikoista.

Manner-Ukrainan puolella toimittajina työskentelevät tataarit eivät uskalla palata Krimille. Krimin tataarinkielisen tv- ja radioyhtiön lähetyksilupa on joutumassa huhtikuussa katkolle. Tataarien vaino kertoo Muzhdabaevin mu-

kaan siitä, että Venäjä rakentaa viholliskuvia yhä aktiivisemmin.

Muzhdabaev työskentelee lehdessä, jossa saa kirjoittaa vapaasti. Venäläiset tv:n katsojat sen sijaan elävät aivan eri todellisuudessa.

"He ajattelevat, että Kioassa ovat vallassa **Hitlerin** kaltaiset fasistit."

Muzhdabaev saa vihapostia ja tappouhkauksia lukijoilta. Moni pitää häntä Venäjän vihollisena. Muzhdabaev uskoo, että Nemtsovin murhan jälkeen kenelle tahansa voi tapahtua mitä tahansa Venäjällä. •

anna hyvän kiertää

Asiapuhetta. Poliitikkaradiota toimittavat Sakari Sirkkanen ja Tapio Pajunen.

POLITIIKKARADIO

● Yle Puheen politiikkaan ja talouteen keskittynyt keskusteluohjelma.

● Ohjelmaa toimittavat Tapio Pajunen ja Sakari Sirkkanen.

● Lähetetään päivittäin kello 12.30

YLE PUHE POLITIIKKARADIO
YLE.FI/RADIO/YLEPUHE/

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIAANTAMAAN LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIESTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

ENBUSKEN VALINTA

Toimittaja-juontaja **Tuomas Enbuske** valitsi Anna hyvän kiertää -palstalle esiteltäväksi Yle Puheen *Poliitikkaradion* ja erityisesti ohjelman toimittajan **Sakari Sirkkasen**.

”Tyyppi on loistavasti kartalla ja koko ajan tilanteen päällä. Ja toisin kuin jännittävät puupökelötoimittajat, hän myös kuuntelee, mitä haasteltavat sanovat ja kysyy jatkokysymyksiä.

”Muistin kun kuulin tyyppiä ensimmäistä kertaa. Olin ihmeissäni: hän on radiohaastattelija, joka ei jännitä ja on kartalla asioista.”

Seuraavassa Journalistissa Anna hyvän kiertää -palstalla esiteltävän tuotoksen valitsivat *Poliitikkaradion* toimittajat **Tapio Pajunen** ja **Sakari Sirkkanen**.

Paljon puhetta politiikasta

MANU MARTTINEN, TEKSTI ● SUSA JUNNOLA, KUVA

”Olemme kahden miehen työpaja”, kertoo *Poliitikkaradion* toimittaja **Sakari Sirkkanen**. Hän toimittaa ja tuottaa ohjelmaa yhdessä **Tapio Pajusen** kanssa.

”Työstämme viisi lähetystä viikossa. Jaamme työt demokraattisesti: vuoroviikoin on kaksi tai kolme lähetystä per tekijä. *Poliitikkaradion* lisäksi teemme journalistisia syrjähyppyjä Yle Puheen Päivän ohjelmatuotannon puolelle.

Poliitikkaradion 'suuren mission' voi kiteyttää tavoitteeseen toimittaa faktapohjaista politiikkaohjelmaa rennolla ja hyvällä meiningillä Yle Puheen kuuntelijoille. Ikuisena haasteenamme on se, kuinka politiikkaohjelmasta saa parhaimmillaan jopa koukuttavan ja koskettavan.

Haluamme myös mieltää politiikan laajana ilmiönä, jota löytyy vähän joka paikasta yhteiskunnassa. Omat aiheeni käsittelevät ensi sijassa talouspolitiikkaa ja taloutta. Poliitikanteon mekanismit ja -kulussit koen niin ikään kiinnostavina. Teen juttuja myös ulko- ja turvallisuuspolitiikasta ja kansainvälisestä politiikasta.

Työ *Poliitikkaradiossa* on päivittäistä työtä: ideointia ja asioiden jatkuvaa seuraamista.

Talouden parissa työskenteleviltä toimittajilta kysytään aina välillä, mitä mieltä he ovat taloustieteestä. Talouskeskusteluahan käydään nykyään kotimaassa ihan pirteälläkin otteella ja keskustelun teemat nousevat ajoittain jopa otsikoihin. Koulukuntaerot näkyvät hyvin muun muassa ajankohtaisissa 'leikata vaiko elvyttää' -keskustelussa?

Oma uskoni taloustieteen kaikkivoipaisuuteen on vuosien varrella vähintäänkin maltillisesti karissut. Tietenkin olisi hieno juttu, jos meillä olisi sellainen talouspolitiikan automaatti, johon voisi syöttää Oy Suomi Ab:n keskeisen talousdatan ja saada vastaukseksi objektiivisen totuuden. Kun tällaista automaattia ei ole toistaiseksi keksitty, talouspolitiikka on lopulta poliittisia arvovalintoja. Juuri se tekee hommasta kiinnostavan.

Hyvä radiolähetys syntyy kombinaatiosta, jossa hallitsit aiheen ja olet oma itsesi. Täydellisyyteen ei kannata pyrkiä, virheitä saa tehdä. Kannattaa muistaa, että ohjelmaa tehdään radionkuuntelijoille, ei asiantuntijoille tai politiikkafriikeille.”

SEURAKUNTALEHDET
YHTEEN VERKOSSA

Espoon seurakuntien *Esse*, *Vantaan Lauri* ja *Helsingin Kirkko ja kaupunki* yhdistivät maaliskuussa voimansa verkossa tavoittaakseen kirkkoon ja uskoon myönteisesti, mutta etäisesti suhtautuvia. Syntyi *Valomerkki*, joka tavoittelee kohderyhmäänsä kirkkomedioille uudella tavalla.

"Emme hiero kirkkoa naamaan heti, vaan menemme aiheet edellä", toimituspäällikkö **Tuure Hurme** kertoo.

Valomerkin teemoiksi Hurme mainitsee muun muassa sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, yhteisöllisyyden ja kaupunkilaisuuden. Verkko-lähtöisyys tarkoittaa, että aiheet käännetään esimerkiksi videoiksi ja testeiksi.

Sisällöistä vastaavat omat nelihenkinen toimitus ja emolehtien toimittajat. Johdossa vuorottelevat

päätoimittajat. *Kirkon ja kaupungin* **Seppo Simola** on jo aloittanut puolivuotiskautensa.

Vaan kuinka pian vaapaamielinen verkkojulkaisu joutuu joskus kiivaankin kirkkoväen hampaisiin vääränlaisista jutuista?

"Yhteistä linjaa on jumpattu pitkään, ja siitä on päästy yhteisymmärrykseen. Varmasti se vaatii paljon keskustelua", Hurme ennakoii.

Marja Honkonen
WWW.VALOMERKKI.FI

RIKOSTOIMITTAJAN
NÄKÖISET MUISTELMAT

Ilta-Sanomissa 47 vuotta työskennellyt **Hannes Markkula** jäi eläkkeelle kolme vuotta sitten – 68-vuotiaana. Nyt hän on kirjoittanut muistelmakirjan, jossa hän käy läpi vuonna 1965 alkaneen lehtimiesuransa vaiheita.

Markkula on usein itse tarinoidensa keskipisteenä,

mutta toisin kuin monissa muistelmissa, kirja ei sisällä katkeransävyisiä paljastuksia kirjoittajansa lähipiiristä.

"Olen kirjoittanut aikaisemmin useita pelkästään rikoksia käsitteleviä faktakirjoja. Halusin nyt niiden lisäksi sanoa kaksi asiaa.

Hyvä toimittaja on monessa mukana: eri tehtävissä ja erilaisten juttujen kimpussa. Olen myös vilpittömästi huolissani, kun nuoret journalistit eivät ehdi baanalle tutustumaan ihmisiin ja asioihin", Markkula sanoo.

Kirjan tarinoissa toimittajan työ näyttäytyy kovin erilaisena kuin nykyään, mutta työn ydin ei ole muuttunut, Markkula muistuttaa.

"Päätehtävänä on hankkia skuppeja, syventää aiheita ja liikkua mahdollisimman paljon."

Manu Marttinen
HANNES MARKKULA:
PRESIDENTTIEN JA MURHAMIEHEN
PÖYDÄSSÄ. TEOS 2015

VESA HEIKKINEN vesa.pekka.heikkinen@luukku.com
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

Puolueen nimi

Puolueissa on paljon pöljää. Esimerkiksi se, että Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen jäsenet ovat sosiaalidemokraatteja. Puolueen käyttönimi on sosiaalidemokraatit.

Virallisessa nimessä on siis yksi a vähemmän kuin käyttönimessä. Journalistissa teksteissä tosin näkee aika usein käyttönimenkin muodossa "sosialidemokraatit".

Journalistienkin on paikallaan erottaa toisistaan puolueen virallinen nimi ja käyttönimi eli se epävirallisempi nimi, jota käytetään esimerkiksi lehtiteksteissä. Kansallinen Kokoomus, Suomen Keskusta ja Perussuomalaiset ovat virallisia nimiä, joiden perässä lukee puoluekisterissä rp.

Virallisten nimien asemesta käytetään yleensä epävirallisia, pienellä alkukirjaimella kirjoitettuja nimiä. Lehtiteksteissä on aivan paikallaan kertoa kokoomuksen, keskustan ja perussuomalaisten ehdokkaista.

Se, miten puolueista kirjoitetaan, ei ole leikin asia. Suomen kielen lautakuntakin on käsitellyt puolueiden nimien oikeinkirjoitusta ainakin kahteen otteeseen historiansa aikana.

Vakavaa keskustelua nimistä käydään myös puolueissa. Sosiaalidemokraatit ovat aika ajoin keskustelleet yhden a:n lisäämisestä viralliseen nimeensä.

Suurista puolueista tuorein nimi on keskustalla. Keskustapuolue muutti nimensä Suomen Keskustaksi 1988. Muistan tapauksen hyvin. Olin silloin Kielitoimistossa harjoittelijana. Eräänä päivänä toimistossa kohistiin siitä, että **Paavo Väyrynen** oli soitellut ja kysellyt Kielitoimiston kantaa nimiuudistukseen.

Muistaakseni Väyrysen kanta pääsi tässä nimiasiassa voitolle. Keskustapuolueen asemesta meillä on nyt keskusta. Tosin yksi asia on ennallaan: kansa puhuu aina vaan kepeästi.

LISÄTIETOJA WWW.KOTUS.FI JA WWW.KIELIKELLO.FI.

Keksi journalismi uudestaan

Journalistisen kulttuurin edistämiseksi Jokes jakaa keväällä kolmesta viiteen 20 000 euron Jokes-Nova-apurahaa. Ne on suunnattu uusien journalististen sisältöjen tai digitaalisten julkaisujen kehittämiseen.

"Kannustamme yksilöitä ja ryhmiä miettimään, mitä tilalle, kun koko ajan puhutaan perinteisen journalismin ja paperilehtien ongelmista", sanoo säätiön hallituksen puheenjohtajaksi maaliskuussa valittu **Antti Manninen**.

Parhaat mahdollisuudet apurahaan on seikkaperäisesti selitetyllä ja konkreettisella idealla. Yritysten perustamista tai jo aloitettuja hankkeita Jokes ei rahoita. Säätiö jakaa keväällä myös työskentely- ja tutkimusapurahaa sekä stipendejä täydennyskoulutukseen. Apurahat tulevat hakuun huhti-toukokuussa.

Mannista harmittaa, että Jokesilla

on usein ollut hyvistä hakemuksista pulaa.

"Säätiön rahat kuuluvat journalistille, ja itsensä sivistäminen ja ammatillinen kehittyminen ovat näinä levottomina aikoina erityisen tärkeitä. Jokes-Nova-apurahalla voi kehittää uusia mahdollisuuksia työllistyä."

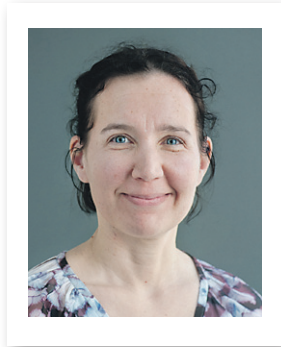
Nina Erho

WWW.JOKES-SAATIO.FI

JOKESIN UUSI PUHEENJOHTAJA ON TOIMITTAJA ANTTI MANNINEN.

uusiin tehtäviin

KUKA

Toimittaja **Taru Taipale**, 41, on Suomen Aikakauslehden toimittajain Liiton uusi puheenjohtaja. Aiemmin hän on toiminut Talentumin toimitusosaston puheenjohtajana ja lehdistön tes-neuvottelijana. Taipale työskentelee toimittajana Talentumilla *Talouselämän*, *Markkinointi@Mainonnan* ja *Fakta*-lehden yhteistoimituksessa. Hän on tällä hetkellä tehtävästä hoitovapaalla.

Tavoitteellinen neuvottelija

Kenet viet SAL:n puheenjohtajana ensimmäisenä lounaalle?

Olen miettinyt, pitäisikö tehdä uusi avaus ja tavata aikakauslehtitalojen johtoa. Aikaisemmat väännöt esimerkiksi avustajasopimuksista ovat mielestäni kertoneet siitä, että keskusteluyhteys ei ole ollut paras mahdollinen. Voisi olla hyvä tavata työnantajia nyt, kun mitään isoja konflikteja ei ole päällä, ja keskustella aikakauslehtien tekemisestä.

Muuttuuko jokin yhdistyksen toiminnassa?

Olen iloinen, että saan jatkaa **Hanne Ahon** SAL:n puheenjohtajana tekemää työtä. Hänen aikanaan meillä oli toiminnassa tosi hyvä fiilis – varsinkin kun ottaa huomioon, miten vaikeat ajat ovat muuten. Isoja muutoksia ei tapahdu.

Mikä on paras keino aktivoida jäseniä?

Sitä tehdään päivittäin ruohonjuuritasolla työpaikoilla. Minulla on kokemusta Talentumin toimitusosaston vetämisestä vaikeina aikoina. Aktivoiminen käy vaikeammaksi, kun työpaikoilla on raskasta. Kuiten-

kin juuri silloin on tehtävä yhdessä asioita ja otettava oppia toisilta. Ja pitää olla myös toimintaa, jossa ei vain jauheta edunvalvontaa, vaan juttu voi kulkea vapaasti.

”Pidän siitä, että asiat tapahtuvat ja sovitusta pidetään kiinni.

Mikä on aikakauslehtien suurin haaste tulevaisuudessa?

Ei ole vain aikakauslehtien haasteita, vaan kaikkien lehtien haasteita. En ole huolissani aikakauslehtijournalismin kysynnästä, sillä monet sanomalehdet muuttuvat aikakauslehtimäisemmiksi. Mutta missä kanavassa juttuja jaellaan ja mihin hintaan? Aikakauslehtityö on enemmän kiinni vuorokaudessa, tehdään videoita ja juttuja nettiin. Työt lähestyvät toisiaan.

Kustannuslaskulla rakenteellisia muutoksia on tapahtunut jo paljon. Kustannustoitomittajat ovat meille tärkeitä ja aktiivisia jäseniä, ja myös heidän asiastaan täytyy pitää huolta.

Millainen olet neuvottelijana?

Olen pienen lapsen äiti, joten olen tietysti kärsivällinen, jaksan kuunnella ja tulkiten paljon toisen eleistä. Olen myös todella tavoitteellinen. Pidän siitä, että asiat tapahtuvat ja sovitusta pidetään kiinni.

Olet mukana Faktabaarissa, joka palkittiin muun muassa mediainnovaatiokisassa ja vuoden journalistisena tekona. Mitä suunnittelette seuraavaksi?

Sitä mietimme koko ajan. Palvelua testattiin ensin eurovaaleissa ja nyt eduskuntavaaleissa. Seuraaviin vaaleihin on aikaa ja haluaisimme kehittää palvelua. Varsinkin sen kaupallistaminen on iso haaste. Kuka maksaisi faktantarkistuksesta?

Millä tolalla faktantarkistus on suomalaisessa mediassa?

Meillä ei ole faktantarkistuksen perinnettä. Sitä tarvittaisiin paljon lisää. Yhden toimittajan juttu menee kymmeneen eri kanavaan, ja jos siinä on virhe, se saa lukemattomia silmäpareja lisää. Jos kannamme huolta median tulevaisuudesta, luottavuudesta on pidettävä kiinni.

Marja Honkonen

SATTUU TAPAHTUU

Seksihelteessä

Reportterikollega **Pauliina** soitti. Hän kertoi iloisena havainneensa rakastelevan pariskunnan Sanomatalon lähellä, Töölönlahden puistossa. Arveli, että ilahdun.

Toki ilahduin. Haistoin kivan kesäjutun aineksia, ja kehotin Pauliinaa haastattelemaan pariskuntaa. Kieltäytyi. Tuumasin, että kaikki hauska pitää aina tehdä itse.

Rakastelijat olivat Sanomatalon lähellä, Töölönlahden puistossa. Pauliina opasti minut tiedon lähteille. Rakastelijat olivat lopettaneet toimensa, joten lähestyin heitä.

Rentoutuneen oloinen pariskunta kertoi tapahtuman luonteesta. Totesin, että joudun sitaattiin muuttamaan teonsanan. Korvasin myös alkuperäisen anatomiaa kuvailevan termin sanoilla ”hyvin varustettu”.

Kesäraporttini rakastelihoista julkaistiin tunnin kuluttua *IS:n* netissä ja seuraavana päivänä lehdessä. Kansioitsikkoonkin oli yltänyt.

Samalla kesän tavoitteeni täyttyi. Olin erästä hellejuttua tehdessäni tuuminut, että sana seksihelle pitäisi ainakin kerran saada juttuun mukaan. Nyt ehdotin, että juttuun voisi laittaa ”seksihielle”-lätäkän. Netissä se olikin, mutta harmikseni lehden kansioitsikossa se oli muuttunut muotoon ”helleseksiä”.

Muutettiin sanaa on käsitelty eri tiedotusvälineissä, ja meteorologi **Seija Paasonenkin** on siihen ottanut kantaa. Kalasataman Konttiaukiolla oli toissa kesänä hieno Seksihiellegraffiti, tosin *IL:n* otsikkofontilla. Facebookissa on Seksihielle-ryhmä. Minua on haastateltu seksihelteen etymologiasta *Journalistiin*.

Olen sopeutunut ajatukseen, että uraani ei toki muisteta Myyrmannista, tsunamista, Tallinnan kopteriturmasta, Jokelasta, Kauha-joesta, pääministerin virka-auton pimeästä takapenkistä, ministerin hankeheittoskulpista, palkinnoista eikä edes säägallupeista.

Se muistetaan seksihelteestä.

Vesa Mäkinen

KIRJOITTAJA ON SEURAN TOIMITTAJA.

TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTIT MUISTELEVAT IKIMUISTOISIA TAPAUKSIA.

Yhteistyö vie asiakkaita. Milla Sundström on kehityskysymyksiin erikoistuneen IPS-uutistoimiston ainoa toimittaja Suomessa. Toimisto on menettänyt asiakkaitaan viime vuosina. Suurin syy asiakaskatoon on ollut maakuntalehtien yhteistyö ulkomaan uutisoinnissa.

Kohti ratkaisuja

JANNE SALOMAA, TEKSTI • HELI SAARELA, KUVA

Kehitysmaiden asukkaat pitäisi esittää mediassa ongelmien ratkaisijoina eikä osana ongelmia, sanoo uutistoimisto IPS:n toimittaja Milla Sundström.

Ebola-virus levisi viime vuonna Länsi-Afrikassa. Kuolonuhrien määrällä mitattuna ebola ei ollut Afrikan isoin kriisi eikä tautia esiintynyt kuin muutamassa maassa. Silti virus oli viime vuoden isoimpia uutisia. Miksi?

”Katastrofien merkitystä paisutellaan mediassa, jos on jonkinlainen riski, että katastrofi voi leviää länsimaihin”, sanoo kehityskysymyksiin

erikoistuneen IPS-uutistoimiston toimittaja **Milla Sundström**.

Myös yli sadassa maassa toimiva IPS kertoo kriiseistä, mutta jutut keskittyvät ongelmien ehkäisyyn ja ratkaisemiseen.

”IPS:n jutuissa kehitysmaiden asukkaat ovat ongelmien ratkaisijoita, eivät ongelma.”

IPS eroaa monin tavoin muista uutistoimistoista. Toimisto ei tavoittele voittoa, sen budjetti on pieni, ja sen jutut ovat paikallisten journalistien kirjoittamia.

”Toimittajien paikallisuus antaa jutuille vakaamman kaikupohjan kuin paikalla piipahtavan laskuvarjojournalistin raportointi. IPS:n

juttujen päähenkilöt etsitään ruohonjuuritasolta, ja he ovat usein naisia ja lapsia tai eri syrjittyjen ryhmien edustajia.”

”Laskuvarjojournalistikin” pysyy Sundströmistä silti tekemään hyvän jutun.

”Paikallisesta fikseristä on usein paljon apua. Kannattaa myös muistaa, että ihmiselon peruskysymykset – toimeentulo, terveys, lasten tulevaisuus ja ihmissuhteet – ovat kaikkialla ihan samoja, vaikka mitataava vaihtelee. En oikeastaan ajattele työtäni kehitysmaajournalismina vaan yrityksenä lisätä ihmisten välistä ymmärtämystä globaalisti.”

Suomen IPS:ssä 26 vuotta työskennellyt Sundström kääntää ja editoi IPS:n juttuja sopiviksi toimiston parillekymmenelle suomalaisasiakkaalle.

Suomalaismedian kehitysmaajuttujen laatu on Sundströmistä parantunut 2000-luvulla.

”Tietoa on entistä paremmin saatavilla, ja matkailu myös kehitysmaissa on lisääntynyt. Nimenomaan kehityskysymyksiin paneutuva kirjoittaminen on kuitenkin viime aikoina vähentynyt, kenties lehtien talouskurjuuden vuoksi.”

IPS:N MEDIA-AIHEISIA JUTTUJA VOI LUKEA
JOURNALISTILIITON VERKKOSIVUILLA.
JOURNALISTILIITTO.FI

kolumni

Faktabisnes

Bonnier palkitsi tovi sitten vuoden journalistisena tekona Faktabaari-hankkeen. Hankkeessa tarkistetaan julkisuudessa, muun muassa journalistisissa esitettyjen väitteiden paikkansapitävyyttä. Hanke on epäilemättä tunnustuksensa ansainnut. Tuntuu silti jotenkin absurdilta, että sanomalehtien luvatussa maassa tosiasioiden tarkistaminen on uusi ja täysin poikkeuksellinen ajatus.

Tämä on omituista etenkin tilanteessa, jossa perinteiset uutismediat ovat jo vuosia tuskailleet vanhan ansaintalogiikkansa murenemista ja uuden puuttumista. Tosiasioiden erotteleminen väitteistä ja mielipiteistä tuntuisi nimittäin olevan aika ilmeinen tapa kilpailla

JANNE ZAREFF janne.zareff@yle.fi KIRJOITTAJA ON YLEISRADION TOIMITTAJA.

”Haastateltujen esittämien väitteiden tarkistamista ei juuri tehdä.

uuden median kanssa.

Internetpohjaisessa mediamaisemassa ei kenelläkään ole pulaa näkökulmista tai elämyksistä. Ensitiedot tärkeistä tapahtumista leviävät myös hetkessä kaikkien asiasta kiinnostuneiden tietoon. Blogit, kansalaisjournalistiset julkaisut, tiedottajat ja muut tuottavat näitä asioita enemmän kuin riittävästi. Se, mitä nämä tahot eivät tuota riittävästi, on huolellisesti tarkistettu, puolueeton tieto. Siinä on

perinteisen journalismin markkinarako.

Uudet tiedotusvälineet haastavat vanhat monilla eri tavoilla. Vanhat tiedotusvälineet erottaa uusista kuitenkin kaksi ilmeistä seikkaa: koko ja raha. Vanhojen tiedotusvälineiden resursseilla olisi mahdollista panostaa faktantarkistukseen tavalla, josta harrastuspohjalta tai sivutoimena pyöritetyissä nettijulkaisuissa voidaan tuskin edes haaveilla.

Toki täytyy myöntää, että kyllä perinteinen media tiettyssä määrin faktoja tarkistaa. Toimittajat pyrkivät pääsääntöisesti varmistamaan vähintään siitä, etteivät julkaise omina väitteinään mitään, mikä aivan ilmeisesti ei ole totta. Esimerkiksi haastateltujen esittämien väitteiden tarkistamista ei kuitenkaan juuri tehdä, ainakaan järjestelmällisesti.

Pitäisi kyllä. Ei välttämättä siksi, että näin lähestyttäisiin journalistisia ihanteita. Eikä siksi, että näin palveltaisiin entistä paremmin demokratiaa ja suuren yleisön tiedonintressiä. Faktoja pitäisi tarkistaa järjestelmällisesti siksi, että se olisi nykyisessä mediamaisemassa hyvää bisnestä. Omiin vahvuuksiin panostamista ja niiden kehittämistä edelleen. Oman tuotteen päivittämistä vastaamaan tämän päivän kuluttajan tarpeita. Ja jos siinä samalla tulee täytettyä tehtävä valan vahtikoirana ja neljäntenä valtiomahtina entistä paremmin, sen parempi.

Media-alan rento bändikisa tulee taas!

JOURNALISTI ROCK

Kulttuuriareena Gloria, Helsinki 9.10.2015

Kokoa bändi ja soita tällä lavalla. Snus villitsi yleisön finaaliissa 2014.

KATSO LISÄTIEDOT [FACEBOOK.COM/JOURNALISTIROCK](https://www.facebook.com/JOURNALISTIROCK) JA OSALLISTU!

”Ryhmiteltäisiinkö journalistit jatkossa työnkuvansa mukaan?

Älkää haukkuko avustajaksi

Jos sanojen merkitykset eivät kiinnosta, kannattaa vaihtaa journalismista toiselle alalle. Jos ei osaa kyseenalaistaa arvoväritteisiä sanavalintoja, haastateltavat vedättävät.

Osataan toimituksissakin. Mediataloissa pidetään luonnollisena, että on toimittajia, kuvajia, graafikoita ja avustajia. Ei itsensä työllistäjiä tai yrittäjiä, ei freelancereita, vaan avustajia. Apulaisia, jotka vähän auttelevat, kun oikeat journalistit pitävät printtiä tai sähköistä mediaa pystyssä.

On ihme, miten freelancerit osaavat tuottaa yli puolet Suomen aikakauslehtien teksteistä ja kuvista sekä paljon sisältöä sanomalehtiin ja sähköisiin. Vaikkei niille tarvitse maksaa yhtä paljon, koska ne ovat vähemmän oikeita, koska ne ovat avustajia.

Kuka tietäisi, miksi ja kenen aloitteesta suomenkielinen media omaksui a-sanan käytön?

Minä joudun spekuloidaan. Kyseessä voi olla suomennos englannin mediakielen termistä *contributor*. Avustaa-verbi on kuitenkin vähemmän kunnioittava kuin *contribute*-verbi, joka suomentuu ”olla osittaisessa vastuussa”, ”tuottaa ajatuksia tai ideoita”.

Suomessa avustajat jeesivät kansanedustajia, oppimisvaikeuksissa olevia koululaisia ja liikuntarajoitteisia. Eivät samaa työtä tekeviä kollegoitaan.

Työelämä muuttuu. Siksi tämä lehti ei enää ole *Sanomalehtimies*, jota julkaisee Suomen Sanomalehtimiesten Liitto. Ryhmiteltäisiinkö journalistit jatkossa työnkuvansa mukaan? Esi-merkkiä näyttää muun muassa *Olivia*, jonka apinatalatissa luetellaan vakiväen jälkeen henkilöt, jotka ovat tehneet ”tekstit” sekä ”kuvat”.

Kyllä te muutkin varmasti osaatte.

Minna Kontkanen

MUISTELE OPISKELUAIKOJASI!

Toimittajakoulutus Suomessa täyttää tänä vuonna 90 vuotta. Sen kunniaksi Tampereen yliopisto kerää muisteluja entisiltä opiskelijoilta ja opettajilta.

Yliopiston tiedotteen mukaan ei ole väliä, kauanko muistelijan yliopistoajoista on kulunut.

Toimittajakoulutuksen 90-vuotisjuhla vietetään perjantaina 2. lokakuuta Tampereen yliopistossa. Iltapäivän pääjuhla on kello 14–16. Sitä ennen kerrotaan journalismin tutkimuksesta ja sen merkityksestä toimittajakoulutukselle.

Juhlavieraat pääsevät tutustumaan toimittajakoulutuksen sydämeen, harjoitustoimitukseen, jonka remontin on määrä olla valmis syksyksi. Remontissa ovat myös tutkintovaatimukset, joita niin ikään esitellään. Illallisen jälkeen ovat jatkot Alakuppilassa.

Helsinkiin 1925 perustettu Kansalaiskorkeakoulu aloitti ”sanomalehtimiesten” koulutuksen ensimmäisenä Pohjoismaissa ja viidentenä Euroopassa. Tampereelle koulutus siirtyi 1960.

Manu Marttinen

MUISTELUMATERIAALIT OSOITTEESEEN:
TOIMITTAJAKOULUTUS90@UTA.FI

Koraanin tulkinta ei ole JSN:n asia

Riitta Ollila arvosteli (*Journalisti* 4/2015) **Elina Grundströmin** kritiikkiä koskien JSN:n 20. elokuuta 2014 tekemää päätöstä velvoittaa *Kainuun Sanomat* julkaisemaan oikaistua tietoa, että vain muslimimies voi *Koraanin* mukaan avioitua muslimin, kristityn tai juutalaisen kanssa.

Ollilan saaman tiedon mukaan *Koraanin* mukaan muslimimies voi avioitua juutalaiseen tai kristinuskoon kuuluvan naisen kanssa, mutta musliminainen ei voi tehdä näin.

Näin perinteisessä islamilaisessa traditiossa onkin, mutta traditiot elävät ja muuttuvat. Imaami **Feisal Abdul Rauf** New Yorkin ”Ground Zero”-moskeijasta oikeuttaa musliminaisen avioliiton juutalaisen ja kristityn miehen kanssa modernisella koraanintulkinnalla, jota hän erittelee tarkemmin kirjassaan

Moving the Mountain. Al Jazeera on myös uutisoinut jo vuonna 2012 imaami **Taj Hargeysta**, joka myös hyväksyy musliminaisen sekä kristityn tai juutalaisen miehen avioliiton.

JSN:n soisi keskittyvän *Journalistin ohjeiden* seurantaan eikä modernistien *Koraanin* tulkintojen vähättelyyn ja syrjintään.

Heikki Kerkkänen

JSN otti kantaa uskonnon sisäiseen keskusteluun

JSN:n entinen jäsen **Riitta Ollila** puolusti (*Journalisti* 4/2015) JSN:n elokuussa 2014 tekemää päätöstä, jonka mukaan on virheellistä väittää, että musliminaisen olisi mahdollista islamin sääntöjen mukaan avioitua kristityn tai juutalaisen kanssa.

On kuitenkin olemassa imaameja, jotka vihkivät musliminaisia myös juutalaisten ja kristittyjen kanssa. Kuuluisimpia näistä lieenee

brittiläinen **Taj Hargey**. Tarkempaa tietoa löytyy googlettamalla. Lähetin itse JSN:n päätöksen luetuani neuvostolle tiedon asiasta ja linkin aiheesta kertovaan lehtijuttuun toivoen, että neuvosto harkitsi päätöstään uudestaan. Valitettavasti näin ei tehty.

Hargeyn vihkimiskäytäntö on aivan varmasti vähemmistössä islamilaisissa yhteisöissä. Se on kuitenkin olemassa oleva käytäntö. Kun JSN linjaa, että musliminaisen ei ole mahdollista avioitua kristityn tai juutalaisen kanssa, se linjaa samalla, ettei tällaisia vapaamielisempiä käytäntöjä ole olemassa, tai ettei niiden olemassaoloa ainoastaan saa suomalaisessa journalismissa huomioida.

JSN ei päätöksellään ottanut kantaa todellisuuteen, vaan uskonnon sisäiseen keskusteluun. Valitettavasti neuvosto päätti ottaa konservatiivisen enemmistön kannan ja totesi sen olevan ”totuus” islamista. Kun puhutaan siitä, mitä jokin

pyhä kirjoitus opettaa, on kyseessä aina keskustelu tulkinnoista. Niin myös tällä kertaa. Valitettavasti kuitenkin JSN katsoi, että konservatiivisen enemmistön tulkinta *Koraanista* ei ole ainoastaan tulkinta, vaan objektiivinen totuus. Itse soisin, ettei keskustelua vapaamielisemmistä islamin tulkinnoista vaiennettaisi, eikä vaientajana ainakaan olisi JSN.

Janne Zareff
FT, TOIMITTAJA

JOURNALISTI

Lue uusi
Journalisti
verkossa 9.4.

Journalisti.fi

Ruokakulttuurin vaikuttaja

Ruokatoimittaja **Kirsi-Marja (Kiia) Renko** kuoli sairauden uuvuttamana 5. helmikuuta. Hän oli syntynyt vuonna 1965.

Kiia aloitti ruokatoimittajan uransa avustamalla *Kotiliettä*. *Koti ja keittiö* -lehden ruokatoimittajana hän aloitti vuonna 1998 ja siirtyi *Kodin Kuvalehteen* vuonna 2001. Hän teki viime vuoden loppupuolelle asti ruokajuttuja lähes jokaiseen *Kodin Kuvalehteen*.

Kiia vaikutti Suomen suurimman naistenlehden ruokatoimittajana merkittävästi suomalaisen ruokakulttuuriin ja siihen, mitä kodeissa kokattiin. Hänellä oli ainutlaatuinen taito kehittää helppoja ja maistuvia reseptejä ja näin innostaa lukijoita ruoanlaittoon.

Työyhteisössä ja lähipiirissään Kiia oli ystävä, joka verkostoi muut yhteisöksi. Kiian

upeat kuvauskakut syötiin toimituksessa aina yhdessä. Hän näki vaivaa ystäviensä eteen, luontevasti, iloisesti ja paneutuen. Jokainen, joka tapasi hänen Amandansa tai Onninsa, tiesi siitä lähtien, millainen kultakimpale kehittyi loputtomalla huolella ja hellyydellä kasvatetusta labradorinnoutajasta.

Kiia oli aina optimisti. Sairautensa aikana hän halusi keskittyä elämään, rakastamansa työn tekoon ja tulevaisuuteen.

Jenny Savikko

KIRJOITTAJA OLI KIIA RENGON TYÖKAVERI
KODIN KUALEHDESSÄ 2005–2012.

Peloton toimittaja

STT:n toimittaja **Antti Tiri** kuoli 36-vuotiaana äkilliseen sairauten Sydneyssä Australiassa 8. maaliskuuta Sydneyn aikaa. Hän oli syntynyt Haukiputaalla 19. joulukuuta 1978.

Antti eli suurella sydämellä elämästä nauttien. Hän säteili hyvää tuulta ja energiaa, joka tarttui. Työkavereita hän kehui ja kannusti myös kahden kesken.

Antti oli sinnikäs sekä työssä että sen ulkopuolella. ”Taistelija. Hän ei koskaan antanut periksi, oli kyse ottelusta tai alkuverrytelystä”, sanoo Antin kanssa superpesistä pelannut ystävä.

Antin tunneäly ja sosiaalinen pelottomuus tekivät vaikutuksen. Juttumatkat veivät Afganistaniin ja Krimille, jossa kohteita, tinkimättömät kysymykset hermostuttivat pienet vihreät miehet.

Upseeritausta näkyi työpäikälläkin. Kerran Antti käski koko osaston siivoamaan työ-

pöydät kello 14:ään mennessä, jolloin hän tarkastaisi ne. Toisaalta kun Antti aloitti uutispäällikkönä, hän kertoi alaisilleen olevansa vielä vihreä ja pyysi tukea.

Antti oli luotettava ystävä, jolle oli helppo puhua. Lapsia hänellä ei ollut, mutta hän rakasti monen muun lapsia, kuten hekin häntä. Antti lensi viimeisen kerran kotiin Australiasta arkussa ystäväperheen neljävuotiaan pojan antama Batman-nukke rintataskussa.

**Maria Annala
Janne Huuskonen**

KIRJOITTAJAT OVAT ANTTI TIRIN YSTÄVIÄ
JA KOLLEGOJA.

Kannustava vastuunkantaja

Hämeen Sanomien toimittaja **Ari Oksala** kuoli 24. tammikuuta Koivikko-kodissa Hämeenlinnassa. Hän oli syntynyt Padasjoella 28. maalikuuta 1963.

Hämeen Sanomissa toimittajana työskentelevän vaimonsa **Sarin** kanssa Oksala ehti olla yhdessä reilut 30 vuotta. Kaipamaan jäivät myös lapset sekä äiti ja sisaren lapset.

Hämeen Sanomien toimitus menetti arvostetun työtoverin ja roppakaupalla monipuolista osaamista. Toimituksessa vaikei ison miehen iso ääni, jota oli totuttu kuuntelemaan: Oksala esitti näkemyksensä lehden sisällöstä ja kehittämisestä aina suoraan ja asiallisesti.

Pidetty Oksala oli myös verrattoman huumorinsa vuoksi. Kun hän kehui jonkin sivun taittoa ”apollonisesta muotopuhtaudesta”, kaikki ymmärsivät, mistä oli kysymys. Jos joku

ei ymmärtänyt, tuli hän silti keveälle mielelle.

Oksala valmistui Tampereen yliopistosta yhteiskuntatieteiden maisteriksi vuonna 1991. Uransa hän oli aloittanut kesätoimittajana *Padasjoen Sanomissa*, *Päijät-Hämeessä*, *Itä-Hämeessä* ja *Etelä-Suomen Sanomissa*.

Stressaavassakin tilanteessa Oksala säilytti tyyliänsä. Hän tapasi kehottaa työtoveriaan lähtemään kanssaan pihalle kävelylle. Piipputauon jälkeen lehdenseen ongelmat ratkesivat taas.

Veli-Matti Virtanen

KIRJOITTAJA ON HÄMEEN SANOMIEN
VASTAAVA UUTISPÄÄLLIKKÖ.

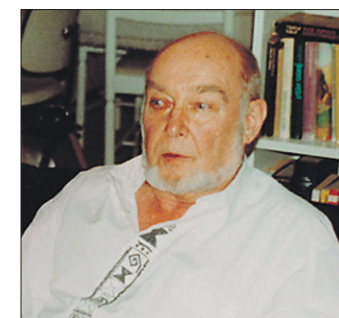
Tietorikas toimittaja

Toimittaja, kirjailija, pakinoitsija, sanoittaja **Mikko Haljoki** kuoli Hämeenlinnassa 20. helmikuuta 78-vuotiaana. Hän oli syntynyt Anjalassa 26. marraskuuta 1936.

Haljoki työskenteli koko ikänsä erilaisissa lehtialan tehtävissä, toimittajana vuodesta 1962 muun muassa *Viikkosanomissa* ja *VIP*-lehdessä.

Vuonna 1971 hän muutti Hämeenlinnaan ”vähän kauemaksi Helsingin ja Tampereen hulinoista”, kuten hän itse muuttoaan luonnehti. Haljoki teki työtä freelancetoimittajana sekä aikakauslehtiin että televisioon. Monet aikakauslehdet suosivat häntä kirjoittajana varsinkin vaativimmissa tehtävissä.

Haljoki tunnettiin myös kirjailijana ja sanoittajana. *Seuralahden* luetuimpia palstoja olivat Mikko-sedän pakinat, joita Haljoki kirjoitti vuosikau-

sia. Niistä hän toimitti pakinakokoelman. Haljoki laati myös laulusanoituksia muun muassa **Rauno Lehtisen** säveltämään, ikivihreäksi muuttuneeseen *Toiset meistä* -kappaleeseen.

Mikko Haljoki tunnettiin yhteiskunnallisesti valistuneena, tietorikkaana ihmisenä, joka ei aina kätkenyt tietojaan vakan alle. Omista saavutuksistaan hän ei halunnut puhua. Jos joku ryhtyi häntä kehumaan, huitaisi Mikko kädellään: mitä noista vanhoista.

Tuomo Pöntynen

KIRJOITTAJA ON TOIMITTAJA
JA MIKKO HALJOEN YSTÄVÄ.

"Tapan sut paska housu"

SJL:n ja VKL:n yhteisessä työsuojelukoulutuksessa käsitellään uhkaavia tilanteita. Kuka tai mikä toimittajia uhkaa? Millainen on nettistalkkaajan sielunmaisema? Miten tuetaan luovuutta ja rohkeutta kriisitilanteissa?

Työsuojelupäivä järjestetään 23.4. klo 10–16 Helsingissä Hotelli Marskissa. Se on tarkoitettu työsuojeluvaltuutetuille ja -pääliköille sekä esimiehille. Koulutuksen hinta on 190 e.

Tilaisuuden ohjelma ja ilmoittautumiset: vkl.fi. Lisätiedot: nina.porra@journalistiliitto.fi.

Come and study with us!

25 ECTS credits in Media and Global Communication for professional journalists

Apply for 1.5 years' study as a non-graduate student on the Media and Global Communication master's degree programme (MGC) at the University of Helsinki. Deepen your knowledge with teaching by distinguished international lecturers, including Natalie Fenton, Christian Christensen, Melissa Aronczyk and Chris Atton.

Courses in the 2015–2016 academic year will include:

- Introduction to Media and Global Communication
- Global Media Industries and Structures
- Critical Perspectives on Political Communications
- Social Media: Activism, Conflicts and Wars
- Media Reform: Issues and Stakeholders
- Promotional Culture and Politics
- Media Cultures, Power and Participation
- Racism, Multiculturalism and Public Discourse

The application period closes on April 30th 2015 at 15.45. Please find application details at: http://www.helsinki.fi/globalmedia/Admission/non_graduate.html

For any questions please contact:

Leena Ripatti-Torniainen, PhD, Programme Coordinator
leena.ripatti-torniainen@helsinki.fi, phone: 02941 24845

MGC was among the most popular out of over 40 University of Helsinki master's programmes in 2015's international UAF applications. MGC is supported by the Helsingin Sanomat Foundation.

LIITOT: VERORATKAISUISSA OTETTAVA MEDIA-ALAN AHDINKO HUOMIOON

Suomen Journalistiliitto, Viestinnän Keskusliitto, Ammattiliitto Pro ja TEAM Teollisuusalojen ammattiliitto vetoavat hallitusohjelmaneuvoitteluihin valmistautuviin puolueisiin, että yhteiskunnallisesti merkittävän media-alan haasteellinen taloustilanne otetaan huomioon erityisesti veroratkaisuissa.

Suomen media-ala työllistää suoraan noin 25 000 ihmistä ja tuottaa vuosittain yli neljän miljardin euron liikevaihdon. Tiedotusvälineet ovat tärkeitä paitsi taloudellisesti, myös demokratian, sananvapauden ja kulttuuri-identiteetin kannalta.

"Ilman vapaata mediaa ei ole demokratiaa. Yhteiskunnan tuki joko veroratkaisuilla tai muilla keinoilla on äärimmäisen tärkeää juuri

nyt, kun mediamurros vaikeuttaa tiedonvälitystä. Teimme alan yhteisen vetoomuksen, jotta päättäjät ymmärtäisivät, että sekä työntekijät että työnantajat ovat huolissaan aivan samoista asioista", Journalistiliiton puheenjohtaja **Hanne Aho** sanoo.

Muun muassa veroratkaisuilla ja mainonnan rajoituksilla on merkittävä vaikutus siihen, kuinka media-ala selviää käynnissä olevasta murroksestaan. SJL:n, VKL:n, TEAMin ja Pron mukaan sanomajä aikakauslehtialan kannalta on tärkeintä, että lehtitilausten arvonnäkövero pidetään alimmissa mahdollisissa verokannassa. Samaan kantaan tulisi siirtää irtolukemismyynti.

Manu Marttinen

UUSIA JÄSENETUJA

Journalistiliitto on liittynyt Jäsenedut.fi-palveluun, josta saat jäsenenämme alennusta sadoista palveluista ja tuotteista. Jos haluat alennukset käyttöösi, toimi näin:

- ✓ Mene osoitteeseen www.jasenedut.fi.
- ✓ Klikkaa Rekisteröinti-linkkiä. Anna pyydetyt tiedot.
- ✓ Leikkaa väliaikainen jäsenetukortti tästä ilmoituksesta tai tulosta osoitteesta www.journalistiliitto.fi. Tätä korttia sekä pressikorttiasi näyttämällä saat alennusta kivijalkamyymälöistä. Verkkokauppojen alennuskoodit näet kirjaututtuasi Jäsenedut.fi:hin.

Journalistiliitto ei vastaa Jäsenedut.fi:n toiminnasta, ei neuvottele alennuksista eikä voi vaikuttaa niihin. Yhteystiedot kysymyksiä varten löydät Jäsenedut.fi:stä. Tutustuthan palvelun rekisteriselosteeseen ja Usein kysytyt kysymykset -sivuun.

Etsi Xpertti
ETSITKÖ JUTTUUSI
TUTKIJA-ASiantuntijaa?
palveluksessasi www.etsixpertti.fi

YLIOPISTOT,
TUTKIMUSLAITOKSET JA

Pitkä tie. Av-kääntäjien työehtosopimuksesta on neuvoteltu vuosia. Viimeiseen neuvottelutapaamiseen osallistuivat av-kääntäjät Maria Amberg, Sanna Väre ja Jukka Sorsa (oik.) sekä Akavan Erityisalojen edunvalvontayksikön johtaja Helena Lamponen ja SJL:n edunvalvontajohtaja Petri Savolainen.

Av-kääntäjille neuvottelutulos

NINA ERHO, TEKSTI • HELI SAARELA, KUVA

Uuden työehtosopimuksen on määrä tulla voimaan 1. toukokuuta.

Av-kääntäjien uudesta työehtosopimuksesta syntyi neuvottelutulos 21. maaliskuuta.

”Se on hieno saavutus, koska neuvottelut ovat jatkuneet kuudetta vuotta eri kokoonpanoilla”, sanoo Journalistiliiton edunvalvontajohtaja **Petri Savolainen**.

Neuvottelutuloksen ovat allekirjoittaneet BTI Studios, Pre-Text, Stellar Text sekä Rosmer International Osk, ja mukaan on tulossa myös elokuvateatteritekstityksiä tekevä Saga Vera Oy. SDI Media sai neuvottelujen päätyttyä viikon aikaa ottaa neuvottelutulokseen kantaa, mutta se pyysi vielä lisää aikaa. Toimiston päätöstä allekirjoittamisesta odotettiin edelleen *Journalistin* painoon mennessä.

Savolaisen mukaan neuvot-

telutulos täyttää av-kääntäjien keskeiset tavoitteet. Siinä sovitaan käännöstoimistojen kuukausipalkkaisille kääntäjille vähimmäispalkka ja freelancereiden palkkioihin porrastus, jonka mukaisesti ne nousevat sopimuskauden aikana. Korotuksille on kolme lähtötasoa, koska toimitukset ovat maksaneet keskenään varsin erilaisia palkkioita.

Korkeimmat nykypalkkiot ehtivät nousta lopulliselle tasolle sopimuskauden aikana. Neuvottelutuloksessa sovitaan, että osapuolet tavoittelevat seuraavalla neuvottelukierroksella yhtenäistä tes-tasoa kaikkien käännöstöiden osalta.

Freelancereiden työn hinnoittelu muuttuu yksinomaan repliikkikohtaiseksi, jolloin palkkio vastaa paremmin työmäärää. Toimistoissa Ylelle tehtävissä töissä tullaan noudattamaan Ylessä käytössä olevaa Yhtyneet-sopimusta. Näin uudella sopimuksella ei voida alittaa sen ehtoja.

NEUVOTTELUTULOKSESTA TULEE

työehtosopimus, kun käännöstoimistojen hallinnot ja av-kääntäjiä edustavien Suomen Journalistiliiton ja Akavan Erityisalojen hallinnot hyväksyvät sen.

”Uusi tes on tehokas keino tervehdyttää alan työehtoja. Siitä tulee tietty palkanormi, ja se viestii vaativan työn kohtuullisista ehdoista myös käännöstoimistojen asiakkaille eli tv-yhtiöille”, Savolainen sanoo.

Alan työehdot oli verrattain hyvin säännelty silloin, kun pääosa käännöksistä tehtiin Ylessä ja MTV:ssä Yhtyneet-tessin ehdoilla. Tilanne muuttui uusien kanavien myötä, ja lopullinen myllerrys tapahtui, kun MTV ulkoisti käännöstönsä pari vuotta sitten BTI:lle. Toimistoa painostettiin neuvottelupöytään työtaistelutoimilla.

Uuden työehtosopimuksen on määrä tulla voimaan 1. toukokuuta 2015, ja se on voimassa vuoden 2017 loppuun. ●

LEHDISTÖN ANSIOISSA VAIN PIENTÄ MUUTOSTA

Lehdistön työehtosopimuksen piiriin kuuluvien journalistien ansiot pysyivät viime vuonna lähes ennallaan, Elinkeinoelämän keskusliiton palkkatilasto kertoo. Tilaston mukaan kuukausiansiot vähenivät lokakuusta 2013 viime vuoden syyskuuhun 0,1 prosentilla. Kun tarkastellaan vain kyselyyn jo aiemmin vastanneita, samoissa tehtävissä pysyneitä henkilöitä, lehtien toimituksellisen henkilöstön kukkaro on lihonut 0,5 prosenttia.

Kaikilla aloilla säännöllisen työajan ansiot nousivat 1,2 prosenttia. Lehdistön heikompi ansiokehitys johtuu muun muassa siitä, ettei tarkastelujaksolle osunut työehtosopimuksen mukaisia yleiskorotuksia. Erot kaikkien vastaajien ja samoissa tehtävissä jatkaneiden keskiansion muutoksissa taas selittyvät esimerkiksi uusissa tehtävissä aloittaneiden pienemmillä palkoilla ja työvoiman vähenemisellä.

EK:n tilastossa toimituksien työntekijöiden keskimääräinen kuukausiansio oli viime syyskuussa 3 895 euroa, tulospalkkiot pois lukien.

Lehdistön ansiokehitystä seuraavat EK:n ohella muun muassa Tilastokeskus ja Journalistiliitto. Luvut eri palkkatutkimuksissa eivät ole eurolleen vertailukelpoisia. EK kerää tiedot tilastoonsa vain jäsenyrityksiltään. Aineistossa on mukana noin 500 000 yksityisen sektorin palkansaajaa. Tilasto julkaistiin helmikuussa.

Marja Honkonen

koulutus

TEKIJÄNOIKEUTTA RAUTALANGASTA

Kopioston uusi toimitusjohtaja **Valteri Niiranen** kertoo näkemyksiään tekijänoikeuksien tulevaisuudesta ja valottaa kansainvälisiä trendejä. Paikalla keskustelemassa myös muusikko **Markus Nordenstreng**, SJL:n työehtoasiamies **Sanna Nikula** ja **Anna-Liisa Haavikko**, joka on SJL:n ja RTTL:n edustaja Kopioston hallituksessa.

Koulutus on maksuton. Ohjelma julkaistaan ja ilmoittautuminen tapahtumaan avataan huhtikuussa. Lisätiedot: nina.porra@journalistiliitto.fi

AIKA: 25.5.2015 KLO 12:00 – 16:00

PAIKKA: YLESRADION ISON PAJAN AUDITORIO

Pohjoisen lehtiin yt-neuvottelut

MARJA HONKONEN, TEKSTI

Alma Media, SLP Kustannus, Edita ja HSS Media vähentävät henkilöstöä.

Sekä Alma Median Lapin-lehdissä että sen poismyymissä Kainuun-lehdissä on aloitettu yt-neuvottelut.

Alma Media on ilmoittanut suunnittelevansa Lapin Kansan ja Pohjolan Sanomien yhdistämistä. Käytännössä Lapin alueella ilmestyisi kesäkuun alusta yksi kuusi-päiväinen sanomalehti Lapin Kansan, josta julkaistaisiin oma painos Pohjolan Sanomina. Uutisjohto ja taitto aiotaan keskittää Rovaniemelle.

Ilmoituksen myötä alkoivat yt-neuvottelut, jotka koskevat 130 työntekijää Lapin Kansassa, Uudessa Rovaniemessä, Pohjolan Sanomissa ja Lounais-Lapissa. Työnantajan arvio vähennyksistä on 30 henkilötyövuotta.

Lapin Kansan osastonluottamusmiehen **Jorma Kilpeläisen** mukaan neuvottelut ovat alkaneet asiallisesti. Niiden mittakaava on hänen mukaansa odotettua suurempi.

"Siihen nähden toimituksissa on suhtauduttu tilanteeseen maltillisesti", hän sanoo.

Tuloksia odotetaan 11. toukokuuta mennessä.

Myös Alman Kainuun-lehdet ostanut SLP Kustannus Oy neuvottelee henkilöstön vähentämisestä. Neuvottelut koskevat Kainuun Sanomien, Koti-Kajaanin, Ylä-Kainuun, Kuhmolaisen sekä Sotkamo-lehden koko henkilöstöä. Lehdissä työskentelee 74 ihmistä. Työnantajan arvio vähennyksistä on 18 henkilötyövuotta. Neuvotteluiden on määrä päättyä 27. huhtikuuta.

Kirja-alalla yt-neuvotteluita käy Edita Publishing, missä pohdi-

taan seitsemän henkilötyövuoden vähentämistä. Taustalla on organisaatiouudistus. Neuvottelujen piirissä on muun muassa kustannustoimittajia, toimittajia ja graafikkoja. Neuvottelut päättyvät pääsiäisen jälkeen.

Pohjanmaalla HSS Median yt-neuvotteluissa päätettiin maaliskuun alussa irtisanoa korkeintaan 24 työntekijää, joista 10–11 tekee journalistista työtä. Viimeistään toukokuussa selviää kuitenkin vasta, kuinka moni ja ketkä uudistuvassa organisaatiossa saavat jatkaa.

Neuvottelut koskivat Vasabla-detia, Österbottens Tidningiä, Syd-Österbottenia sekä Pietarsaaren Sanomia.

HSS Media ilmoitti myös myyvänsä Pietarsaaren Sanomat Keski-Pohjanmaan Kirjapainolle. Tarkemmin yt-neuvotteluista kerrotaan sivulla 22. ●

PIILOMAINONNASTA KAKSI LANGETTAVAA

JSN antoi maaliskuun kokouksessaan kolme langettavaa päätöstä, joista kaksi liittyi piilomainontaan.

Ilta-lehti sai langettavan, koska sen verkossa julkaistu autoilmoitus ei erottunut riittävän selvästi ilmoitukseksi. Hevosurheilu puolestaan sai langettavan julkaistuaan jutun peliyrityksen asiakashankintatempauksesta. Koko sivun jutussa kuultiin vain kyseisen yrityksen edustajaa, joka sai kehua vapaasti tarjoustaan. JSN:n mukaan juttu oli yksipuolinen, kritiikitön, mainosmainen ja tehty peliyrityksen ehdoilla.

Keskisuomalaisen langettavan perusteina olivat virheen korjauksen ja konserniyhteyden kertomisen laininlyönti. Lehti uutisoi, että sen tilaajat äänestävät ei-tilaajia aktiivisemmin, mutta juttu antoi asiasta liian edullisen kuvan. Lehti ei pyynnöstä huolimatta korjannut uutista eikä kertonut, että oli itse tilannut tutkimuksen. Lehti jätti myös mainitsematta, että lehti ja tutkimuksen tekijä kuuluvat samaan konserniin.

Manu Marttinen

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHDE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
(jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
www.journalistiliitto.fi
www.journalistförbundet.fi

FINKA / A-KASSA
www.finka.fi
(09) 8689 400

Suomen Journalistiliitto on ammattijärjestö, jonka tehtävä on valvoa journalistien ja journalismin etuja. Jäsenkuntamme koostuu viestintäalan ammattilaisista, kuten toimittajista, kuvaajista, graafikoista, kääntäjistä ja kustannustoimittajista.

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
91. vuosikerta

SEURAAVAN LEHDEN
ILMESTYMISAIKATAULU
6/2015 aineisto 22.4.
ilmestyy 30.4.

ILMOITUSMYynti:
ilmoitukset.journalisti@
journalistiliitto.fi, 044 755 5002

Aineisto-ohjeet, väriprofiilin
ja hinnat löydät osoitteesta
www.journalisti.fi › ilmoittajille

**VARAA ILMOITUSTILASI
AJOISSA.
ILMOITUKSET
3,00 €/PMM**

Elämää zombina ja konservatiivina

Millaista on elää miehitetyssä maassa? Miltä tuntuu zombin purema? Mistä kumpuaa konservatiivipoliitikon arvomaailma? Roolipelaaja Maria Pettersson tietää.

JANNE SALOMAA, TEKSTI • KAI WIDELL, KUVA

Moni tuntee toimittaja **Maria Petterssonin** tv-keskustelijana ja kolumnistina. Harvempi tietää, että hän on ollut myös upseeri, lobbari, amerikkalainen kotiäiti, peikko ja zombi. Muun muassa.

Pettersson on harrastanut liveroolipelaamista eli larppausta 15 vuotta. Yhteensä hän on osallistunut noin 70 hahmona pariin sataan larppiin.

”Toisen ihmisen tai olennon elämään, tunteisiin ja tilanteeseen eläytyminen on mulistava kokemus.”

Osa Petterssonin hahmoista on ollut ajatusmaailmaltaan lähellä häntä itseään, osa hyvin kaukana.

”Yhdessä pelissä hahmoni halusi kristillisdemokraattien eduskuntaehdokkaaksi. Uskon pelin ansiosta ymmärtäväni paremmin kristillisdemokraattien ajattelutapaa ja sitä, mistä heidän arvonsa ja toimintatapansa kumpuavat.”

ELÄYTYMINEN ERILAISTEN pelihahmojen nahkoihin auttaa Petterssonista journalistin työssä. Se helpottaa ymmärtämään haasteltavien elämäntilanteita ja tietoisemmin vaihtelevaan erilaisiin rooleihin toimittajana.

”Kun haastattelee tavallista ihmistä hyvin henkilökohtaisesta asiasta, toimittajan hahmo on lähellä terapeuttia. Kun politiikolta tiukkaa jotakin, hahmo on hyvin toisenlainen.”

Lokakuussa Pettersson järjesti Journalisti-liiton opiskelijaseminaarissa pikalarpin, jossa osallistujat eläytyivät vuorotellen juttuja myyvien ja ostavien toimittajien asemaan.

Kun Pettersson aloitti larppauksen, rooli-

pelaaminen oli lähinnä nuorten ja nuorten aikuisten fantasiakirjallisuudesta ammentava harrastus. 2000-luvulla pelien aihepiiri on laajentunut, ja pelaajien keski-ikä on noussut.

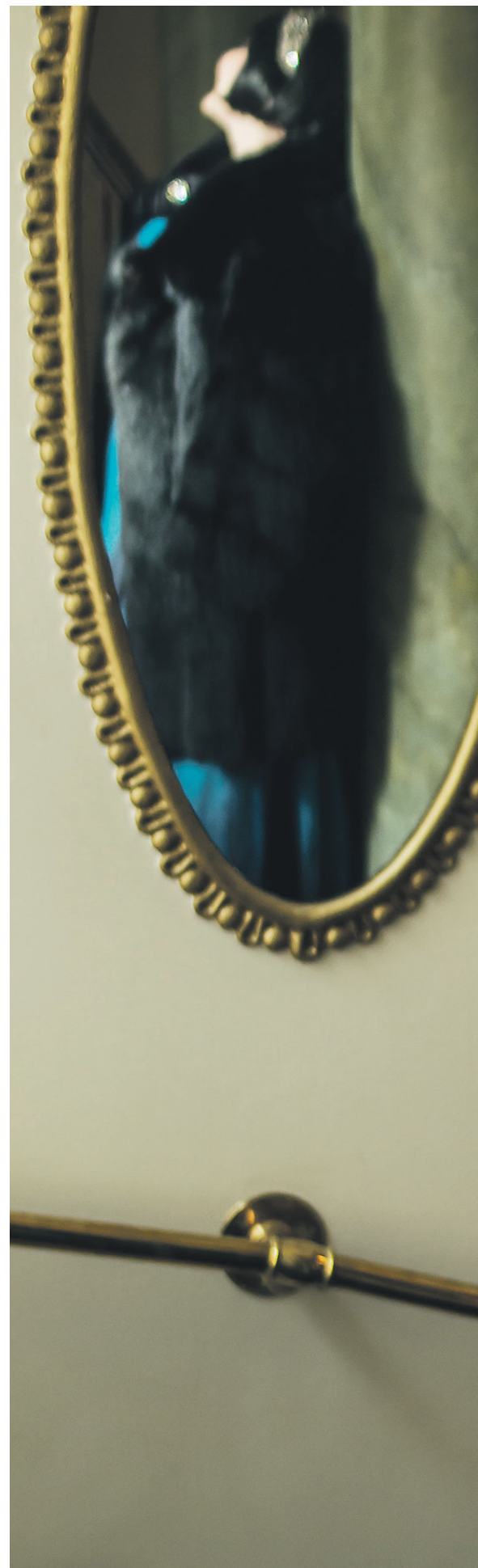
Petterssonille larppaus on taidemuoto. Hän osallistuu etupäässä peleihin, joissa on yhteiskunnallinen teema, esimerkiksi rasismi, valtasuhteet tai ympäristönsuojelu.

”Uskon pelin ansiosta ymmärtäväni paremmin kristillisdemokraattien ajattelutapaa ja sitä, mistä heidän arvonsa ja toimintatapansa kumpuavat.”

”Larppi on hyvin voimakas ilmaisukanava. Siinä pääsee syvemmälle sisään johonkin asiaan kuin lehtijuttuja kirjoittaessa tai lu-kiessa.”

Toissa vuonna Pettersson oli järjestämässä kansainvälistä *Piiritystila*-larppia, joka siirsi palestiinalaisalueiden poliittisen tilanteen Suomeen. Pelissä kuvitteellinen Uralia miehitti Suomea. Arabimaat taas muistuttivat *Piiritystilan* maailmassa pohjoismaita, ja niistä saapui toimittajia ja vapaaehtoisia auttajia Suomeen.

”Peli oli kaikille vahva kokemus. Eurooppalaiset osallistujat saivat kokea, millaista on elää miehityksen keskellä. Palestiinalaiset osallistujat pääsivät näkemään oman tilanteensa ulkopuolisen silmin.” ●

VAPAAALLA

MARIA PETTERSSON

● 30-vuotias helsinkiläinen vapaa toimittaja.

● Ylen Aamu-tv:n Jälki-viisaiden vakiokeskustelija. Tehnyt Yle Puheelle omaa nimeään kantavaa radio-ohjelmaa. Työskennellyt toimittajana Helsingin Sanomissa sekä päätoimittajana City-lehdessä ja Ylioppilaslehdessä.

● Opiskellut yliopistossa venäjää ja kirjallisuutta.

◀ Pelireissut kuljettavat.

Maria Pettersson on osallistunut roolipeleihin eri puolilla Eurooppaa. Kuvan asua hän käytti maaliskuussa Hamlet-larpissa, joka pelattiin näytelmän tapahtumapaikassa Elsinoren linnassa Tanskassa. Miranda-hahmo on peräisin Shakespearen Myrsky-näytelmästä.

Liian kiinnostavaa sisältöä

Urheilusanomat ja joukko kolumnisteja ovat kevään mittaan tarttuneet tiukalla kahvaotteella vakavaan ongelmaan: lasten ja nuorten hälyttävästi lisääntyneeseen ruutu-aikaan.

Ruutuajalla tarkoitetaan sitä aikaa, jonka nuori viettää minkä tahansa päätelaitteen ääressä pelaten tai mediasisältöjä katsellen. Tuoreimpien selvitysten mukaan tämä aika on lisääntynyt huolestuttavasti ja ruutu-aika on pois liikunnasta ja ulkoilusta.

Ongelma on vakava, mutta ratkaisu se vasta vakavaksi vetääkin. Kaikki mediatilat ja sisälöntuottajat kun tekevät kaikkensa saadaakseen erityisesti lapset ja nuoret liimatuksi omien sisältöjensä ääreen. Nyt heidän pitäisi-kin tehdä nuorille sellaista sisältöä, joka saisi heidät pois ruudun äärestä.

On hyvin vaikea kuvitella, että tuottaja ilmoittaisi nuorten etu mielessään ryhtyvänsä tekemään niin vähän tai muuten vaan epäkiinnostavia sisältöjä, että ne työntäisivät teinit takaisin ladulle, kaukalon laidalle ja muuten vaan ulkoilemaan.

Manu Marttinen

Meidän infossa ei sitten haastatella

Voihan viestintäkyyly sentään, minkä meni peliyhtiö Supercell tekemään. Juuri kun journalistit ja yritysten viestintäväki olivat hiljalleen siirtymässä jonkinlaiseen molemminpuolisen kunnioituksen aikakauteen, Supercellin viestintäväki veti maton alta.

Yhtiö kutsui toimittajat tiedotustilaisuuteen, mutta sanoikin Ylen ja MTV Uutisten journalistille, että toimitusjohtajan esitystä ei saa kuvata tai äänittää. Kun toimitusjohtajan haastattelu onnistui myöhemmin samana päivänä, viestintäväki soitteli uutispäälliköille ympäri Maikkaria, että haastattelua ei saa julkaista.

Moni ammattikuntamme edustaja suorastaan etsii sopivaa sananvapauden miekkaa, jonka päälle voisi marttyyrimäisesti kaatua. Silti tämä tapaus on kuin tympeä tuulahdus takavuosisien nokialandiasta, jossa liian isoksi kasvanut yritys kontrolloi viestintäänsä niin tiukasti, että asiallinen kritiikki jäi vähäiseksi.

Jälki oli myöhemmin sen mukaista.

Viestintäväen järjestö ProCom ottanut käyttöönsä jäseniään koskevat eettiset ohjeet. Järjestön toivoisi isänmaan edun nimissä ottavan Supercell-tapauksen pikaisesti käsittelynsä ja jyrkästi paheksuvan Supercellin viestinnän toimintaa.

Manu Marttinen

Väärin virvottu!

Uutisrintamalla on pääsiäisen aikaan joskus kovin hiljaista, mutta tänä vuonna epäkohtia löytyi lasten virpomisperinteestä.

Helsingin Sanomat avasi palmusunnuntain ohjeistamalla, miten virpomisesta voi kieltäytyä. Lehden mukaan hyvän virpojan tunnistaa kunnolla opetellusta runosta. MTV Uutiset jat-

koi illalla päästämällä arkkipiispa Leon paheksumaan "pikkunointien kerjäämiskierrosta" ouskontoa loukkaavana.

Ilta-Sanomat taas raportoi Jari Sarasvuon kokemaa järkytystä, kun tältä tultiin vaatimaan karkkia ilman asuja, vitsoja tai loruja. Myöhemmin lehti keräsi kuvia huonolaatuisista vitsoista. Jutun asiantuntijahaastattelivat "eräs helsinkiläinen perhe", "eräs helsinkiläinen perheenäiti" sekä "eräs aikuisväestöön kuuluva kansalainen" moittivat virvonnan laskevaa tasoa: "Paljasta vitsaa tuli".

Hyvä lapsi, on turha yrittää huijata toimittajaa söpöllä hymyllä tai sillä, että on "vasta oppinut käyttämään saksia". Vallan vahtikoira ei lepää juhlapyhänäkään. Ensi vuonna sitten tarkempana!

Marja Honkonen

Yleisönosasto

Jari Peltonen

Surkeata on keskustelu telkkarin vaaliväittelyissä. Kaikki vaan **HUUTAA** yhteen ääneen. Ohjelman vetäjä ei saa mitään kuria aikaiseksi. No, se on varmaan sitä tätä päivää. Ihan fiksutkin ihmiset **KILJUU** toistensa päälle päät punaisina. Ja mitä hittoa mäkin tässä **HUUDAN?**

